

NOVA BANKA A.D., PODGORICA

**FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI
31. DECEMBAR 2017. GODINE**

SADRŽAJ

	Strana
Izveštaj nezavisnog revizora	1-2
Bilans uspjeha za godinu koja završava 31.decembra 2017.godine	3
Izveštaj o ukupnom sveobuhvatnom rezultatu u periodu od 1. januara do 31. decembra 2017. godine	4
Bilans stanja na dan 31.decembar 2017.godine	5
Iskaz o promjenama na kapitalu za godinu koja završava 31. decembra 2017. godine	6
Iskaz o tokovima gotovine za godinu koja završava 31.decembra 2017. godine	7
Napomene uz finansijske izvještaje za 31.decembar 2017.godine	8 - 48

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA AKCIONARIMA NOVE BANKE A.D., PODGORICA

Izveštaj na finansijske izvještaje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Nove banke A.D., Podgorica (u daljem tekstu: „Banka”), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2017. godine, bilans uspjeha, iskaz o promjenama na kapitalu i iskaz o novčanim tokovima za godinu koja se završila na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i ostalih napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Banke je odgovorno za pripremu i objektivno prikazivanje ovih finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore i propisima Centralne Banke Crne Gore koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka, kao i za interne kontrole koje rukovodstvo smatra neophodnim da omoguće pripremu finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usljed prevare ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, na osnovu revizije koju smo izvršili. Reviziju smo izvršili u skladu sa Standardima Revizije primjenljivim u Crnoj Gori. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo etičkih normi i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija obuhvata sprovođenje procedura u cilju prikupljanja revizorskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima u finansijskim izvještajima. Izbor revizorskih procedura zavisi od procjene revizora pri čemu se uzima u obzir i ocjena rizika da li finansijski izvještaji sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare ili greške. Vršeći procjenu takvog rizika, revizor razmatra i interne kontrole bitne za pripremu i objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja pravnog lica, u cilju kreiranja odgovarajućih revizorskih procedura u skladu sa okolnostima, ali ne i u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Banke. Revizija takođe uključuje ocjenu opravdanosti primjene odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući da obezbijede osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji prikazuju objektivno i istinito finansijsko stanje Banke na dan 31. decembra 2017. godine i rezultate njenog poslovanja i novčane tokove koja se završila na taj dan, u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore i propisima Centralne Banke Crne Gore koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka.

Izvještaj o drugim pravnim i zakonskim zahtjevima

Izvršili smo pregled godišnjeg izvještaja menadžmenta Banke. Rukovodstvo Banke je odgovorno za pripremanje godišnjeg izvještaja menadžmenta u skladu sa propisima Crne Gore. Naša odgovornost je da ocijenimo da li je godišnji izvještaj menadžmenta usklađen sa godišnjim finansijskim izvještajima za istu poslovnu godinu. Naše procedure u vezi sa godišnjeg izvještaja menadžmenta su bile ograničene na procjenjivanje da li su računovodstvene informacije prikazane u godišnjem izvještaju menadžmenta usklađene sa godišnjim finansijskim izvještajima i nijesu uključivale pregled ostalih informacija uključenih u godišnji izvještaj menadžmenta koje proističu iz nerevidiranih finansijskih ili drugih evidencija. Po našem mišljenju računovodstvene informacije prikazane u godišnjem izvještaju menadžmenta su usklađene, po svim materijalno značajnim aspektima, sa finansijskim izvještajima Banke na dan i za godinu koja se završila 31. decembra 2017.

Podgorica, 11. maj 2018. godine

Ernst & Young Montenegro d.o.o.
Podgorica, Crna Gora

Olivera Andrijašević
Partner

Danijela Jović
Ovlašćeni revizor

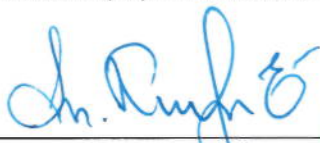
NOVA BANKA A.D., PODGORICA**BILANS USPJEHA ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2017. GODINE**

U hiljadama EUR	Napomena	2017.	2016.
Prihodi od kamata i slični prihodi	3-1, 5a)	458	28
Rashodi kamata i slični rashodi	3-1, 5b)	(50)	(1)
NETO PRIHODI OD KAMATA		408	27
Troškovi obezvrjeđenja	3-7, 6	(38)	-
Prihodi od naknada i provizija	3-1, 7a)	73	4
Rashodi od naknada i provizija	3-1, 7b)	(106)	(104)
NETO RASHODI OD NAKNADA		(33)	(100)
Neto dobiti od kursnih razlika		-	-
Troškovi zaposlenih	8	(919)	(571)
Opšti i administrativni troškovi	9	(761)	(464)
Troškovi amortizacije	10	(221)	(102)
OPERATIVNI GUBITAK		(1.564)	(1.210)
Porez na dobit	3-4, 11a)	(1)	(17)
NETO GUBITAK		(1.565)	(1.227)

Napomene čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Podgorica, 30. mart 2018. godine

Odobreno od strane i potpisano u ime Nove banke A.D., Podgorica:

Kamran Mammadov
Glavni izvršni direktor

Enesa Bekteši

Direktor sektora računovodstva i finansijskog kontrolinga

IZVJEŠTAJ O UKUPNOM SVEOBUHVAATNOM REZULTATU

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2017. godine

(Iznosi u hiljadama EUR)

	Napomena	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Neto gubitak		<u>(1.565)</u>	<u>(1.227)</u>
Ukupni sveobuhvatni rezultat			
Nerealizovani neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju, prije oporezivanja		-	-
Aktuarski dobitak / (gubitak) po osnovu dugoročnih naknada zaposlenima		-	-
Porez na prihod po osnovu stavki ukupnog ostalog rezultata		-	-
Ukupan sveobuhvatni rezultat za tekuću godinu		<u>(1.565)</u>	<u>(1.227)</u>
UKUPAN SVEOBUHVAATNI REZULTAT		<u>(1.565)</u>	<u>(1.227)</u>

Napomene čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Podgorica, 30. mart 2018. godine

Odobreno od strane i potpisano u ime Nove banke A.D., Podgorica:

		
Kamran Mammadov Glavni izvršni direktor		Enesa Bekteši Direktor sektora računovodstva i finansijskog kontrolinga

BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBRA 2017. GODINE

U hiljadama EUR	Napomena	31. decembra 2017.	31. decembra 2016.
SREDSTVA			
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	3-5, 12	7.024	5.488
Kredit i potraživanja od banaka	3-5, 13	1.793	462
Kredit i potraživanja od klijenata	3-6, 14	10.789	2.254
Hartije od vrijednosti koje se drže do dospelosti	3-6, 15	2.011	2.411
Nekretnine, postrojenja i oprema	3-8, 3-9, 16	458	560
Nematerijalna sredstva	3-8, 3-9, 17	436	449
Ostala poslovna potraživanja	18	96	62
UKUPNA SREDSTVA		22.607	11.686
OBAVEZE			
Depoziti klijenata	19	13.127	668
Pozajmljena sredstva od ostalih klijenata	20	81	-
Rezerve	21	14	-
Odložene poreske obaveze	11b)	18	17
Ostale obaveze	22	179	248
UKUPNE OBAVEZE		13.419	933
KAPITAL			
Akcijski kapital	23	11.980	11.980
Akumulirani gubitak		(1.227)	-
Gubitak tekuće godine		(1.565)	(1.227)
UKUPAN KAPITAL		9.188	10.753
UKUPNI KAPITAL I OBAVEZE		22.607	11.686
VANBILANSNA EVIDENCIJA	25	15.557	2.204

Napomene čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Podgorica, 30. mart 2018. godine

Odobreno od strane i potpisano u ime Nove banke A.D., Podgorica:

Kamran Mammadov
 Glavni izvršni direktor

Enesa Bekteši
 Direktor sektora računovodstva i finansijskog kontrolinga

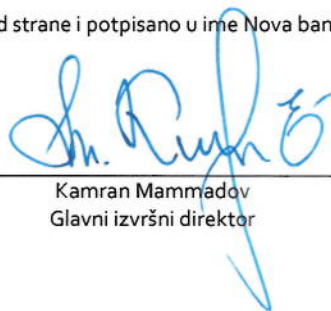
ISKAZ O PROMJENAMA NA KAPITALU ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2017. GODINE

U hiljadama EUR	<u>Akcijski kapital</u>	<u>Akumulirani gubitak</u>	<u>UKUPNO</u>
Stanje na dan 13. aprila 2016. godine	-	-	-
Uplata akcijskog kapitala	11.980	-	11.980
Gubitak tekuće godine	-	(1.227)	(1.227)
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	<u>11.980</u>	<u>(1.227)</u>	<u>10.753</u>
Gubitak tekuće godine	-	(1.565)	(1.565)
Stanje na dan 31. decembra 2017. godine	<u>11.980</u>	<u>(2.792)</u>	<u>9.188</u>

Napomene čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Podgorica, 30. mart 2018. godine

Odobreno od strane i potpisano u ime Nova banke A.D., Podgorica:

Kamran Mammadov
Glavni izvršni direktor

Enesa Bekteši

Direktor sektora računovodstva i finansijskog kontrolinga

ISKAZ O TOKOVIMA GOTOVINE ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2017. GODINE

U hiljadama EUR	2017.	2016.
Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti		
Prilivi po osnovu kamata i slični prihodi	422	9
Odlivi po osnovu kamata i slični rashodi	(32)	-
Prilivi po osnovu naknada i provizija	116	4
Odlivi po osnovu naknada i provizija	(106)	(104)
Odlivi po osnovu plaćanja zaposlenim i dobavljačima	(1.777)	(945)
Povećanje kredita i ostale aktive	(8.562)	(2.256)
Prilivi po osnovu depozita i ostalih obaveza	12.459	668
Neto prilivi/(odlivi) gotovine iz poslovnih aktivnosti	2.520	(2.624)
Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja		
Kupovina nekretnina i opreme	(29)	(546)
Kupovina nematerijalnih ulaganja	(103)	(462)
Kupovina/dopijeće državnih zapisa	398	(2.398)
Neto prilivi/(odlivi) gotovine iz aktivnosti investiranja	266	(3.406)
Tokovi gotovine iz finansiranja		
Emisija običnih akcija	-	11.980
Prilivi od pozajmica	81	-
Neto prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	81	11.980
Neto povećanje gotovine i gotovinskih ekvivalenata	2.867	5.950
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku perioda	5.950	-
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju perioda (napomena 12 i 13)	8.817	5.950

Napomene čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja

Podgorica, 30. mart 2018. godine

Odobreno od strane i potpisano u ime Nove banke A.D., Podgorica:

 Kamran Mammadov Glavni izvršni director		 Enesa Bekteši Direktor sektora računovodstva i finansijskog kontrolinga
---	---	--

1. OSNIVANJE I POSLOVANJE BANKE

Nova banka A.D., Podgorica (u daljem tekstu: „Banka“) osnovana je 2016. godine izdavanjem odobrenja za rad od strane Centralne Banke Crne Gore. Na osnovu člana 44, stav 2, tačka 7 Zakona o Centralnoj banci (Sl. list CG br. 40/10, 46/10 i 6/13) i člana 23, stav 2 Zakona o bankama (Sl. list CG br. 17/08, 44/10 i 40/11) Savjet Centralne banke Crne Gore, na sjednici održanoj 26. februara 2016. godine donio je rješenje kojim izdaje dozvolu za rad Banci.

Banka je upisana u Centralni Registar Privrednih Subjekata pod brojem 4-0009471 dana 13. aprila 2016. godine kao Azmont Banka A.D., Podgorica. Pod registracionim brojem 4-0009471/003 dana 9. septembra 2016. godine Banka je upisana u Centralni Registar Privrednih Subjekata kao Nova Banka A.D., Podgorica.

Banka je osnovana od strane kompanije Azmont Investments d.o.o., Herceg Novi, koja posluje u Crnoj Gori od 2012. godine, sa ciljem izgradnje luksuznog turističkog kompleksa „Portonovi“ u Kumboru, opština Herceg Novi.

Aktivnost Banke uključuje kreditne, depozitne i garancijske poslove, kao i poslove platnog prometa sa inostranstvom, depo poslove, usluge čuvanja u sefovima, izdavanje, obradu i evidentiranje platnih instrumenata.

Sjedište Banke je u Podgorici, ulica Marka Miljanova, br. 46.

Na dan 31. decembra 2017. godine Banku čini Centrala sa sjedištem u Podgorici i jednom filijalom na istoj adresi.

Na dan 31. decembra 2017. godine Banka ima 27 zaposlenih radnika (31. decembar 2016. godine: 25 zaposlenih).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA**2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja**

Banka ima obavezu da vodi svoje računovodstvene evidencije i sastavlja finansijske izvještaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore („Sl. list CG“, br. 52/2016) koji podrazumijeva primjenu Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja i odlukama Centralne banke Crne Gore koje regulišu finansijsko izvještavanje banaka.

Finansijski izvještaji Banke su pripremljeni su u skladu sa Odlukom o sadržaju, rokovima i načinu sačinjavanja i dostavljanja finansijskih izvještaja banaka ("Sl. list CG", br. 15/2012 i 18/2013).

Prilikom sastavljanja ovih finansijskih izvještaja Banka je primijenila politike koje su u skladu sa propisima Centralne banke Crne Gore, ali koji se u formatu prezentacije finansijskih izvještaja, razlikuju od zahtjeva MSFI i MRS primjenljivih na dan 31. decembra 2017. godine.

Zbog potencijalnih efekata koje gore navedena pitanja mogu imati na realnost i objektivnost finansijskih izvještaja Banke, priloženi finansijski izvještaji se ne mogu tretirati kao finansijski izvještaji sastavljeni u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Banka je u sastavljanju ovih finansijskih izvještaja primjenjivala računovodstvene politike obrazložene u Napomeni 3, koje su zasnovane na računovodstvenim, bankarskim i poreskim propisima Crne Gore.

Zvanična valuta u Crnoj Gori i funkcionalna i izvještajna valuta Banke je euro (EUR).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)**2.2. Korišćenje procjenjivanja**

Prezentacija finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentirane vrijednosti sredstava i obaveza, objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izvještaja. Ipak, stvarni rezultati mogu odstupati od ovih procjena. Najznačajnije procjene i pretpostavke su izvršene na sljedećim bilansnim pozicijama:

- Rezervisanja po kreditima i potraživanjima
- Rezervisanja za kredite i potraživanja od banaka
- Rezervisanja za vanbilansne stavke
- Korisni vijek trajanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina i opreme

Ostvareni rezultati mogu odstupati od ovih procjena.

2.3. Kontinuitet poslovanja

Finansijski izvještaji sa stanjem na dan 31. decembar 2017. godine i za godinu koja se završila 31. decembra 2017. godine, pripremljeni su u skladu sa načelom stalnosti poslovanja.

Bilans uspjeha Banke za godinu koja se završila 31. decembra 2017. prikazuje gubitak u iznosu od EUR 1.565 hiljada, dok ukupan akumulirani gubitak na taj dan iznosi EUR 2.792 hiljada što je u skladu sa biznis planom Banke u početnoj (start-up) fazi. Koeficijent adekvatnosti kapitala na dan 31. decembra 2017. godine iznosi 81,92% dok je propisani minimum 10% (napomene 4.7. i 24)).

Uprkos prikazanom gubitku, rukovodstvo Banke smatra da će Banka nastaviti sa poslovanjem u doglednoj budućnosti, u skladu sa Planom operacija za period 2018., 2019. i 2020. godinu. Cilj akcionara nije agresivan ulazak na tržište (u smislu kamatnih stopa i visine naknada) već ostvarivanje dugoročnog rasta. Ovakav dugoročni pogled je dominantan u strategiji i operativnim planovima Banke.

Pored gore navedenog, osnivač Banke Azmont Investments d.o.o., Herceg Novi je izdao Pismo podrške u kome je izrazio spremnost da nastavi pružanje finansijske podrške Banci u toku normalnog poslovanja u periodu od minimum godinu dana od datuma ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA**3.1. Prihodi i rashodi po osnovu kamata i naknada*****Prihodi i rashodi po osnovu kamata***

Prihodi i rashodi po osnovu kamata se priznaju u bilansu uspjeha za sve instrumente koji nose kamatu, amortizacijom ukupnog prihoda uz primjenu metode efektivne kamatne stope.

Metod efektivne kamatne stope je metod izračunavanja amortizovane vrijednosti finansijske imovine ili finansijskih obaveza i alokacije prihoda po osnovu kamate ili rashoda po osnovu kamate na odgovarajuće vremenske periode. Efektivna kamatna stopa je stopa koja diskontuje procijenjena buduća gotovinska plaćanja ili prilive tokom očekivanog vijeka trajanja finansijskog instrumenta ili, tamo gdje je to izvodljivo, kraćeg perioda na sadašnju vrijednost finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza.

Pri izračunavanju efektivne kamatne stope, Banka procjenjuje gotovinske tokove razmatrajući sve ugovorene uslove finansijskih instrumenata ali ne razmatra buduće gubitke po osnovu kreditnog rizika. Kalkulacije uključuju sve naknade i provizije plaćene ili primljene između ugovorenih strana koje su integralni dio efektivne kamatne stope, troškova transakcije i svih drugih premija ili popusta.

Prihodi i rashodi po osnovu naknada

Prihodi i rashodi od naknada i provizija nastali po osnovu pružanja, odnosno korišćenja bankarskih usluga priznaju se u bilansu uspjeha u momentu nastanka, tj. u momentu kada je usluga pružena, odnosno primljena.

Prihodi i rashodi od naknada koji su sastavni dio efektivne kamatne stope na finansijsku imovinu ili obaveze se razgraničavaju i priznaju kao dio efektivne kamatne stope.

Prihodi i rashodi od naknada i provizija obuhvataju takođe naknade po osnovu izdavanja garancija i akreditiva od strane Banke, domaćih i međunarodnih plaćanja i transakcija u stranim valutama, posredničkih i drugih usluga Banke.

3.2. Preračunavanje deviznih iznosa

Poslovne promjene nastale u stranoj valuti su preračunate u EUR po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promjene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u EUR po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan.

Neto pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti i prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti knjižene su u korist ili na teret bilansa uspjeha, kao dobiti ili gubici po osnovu kursnih razlika.

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u EUR po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan.

3.3. Lizing

Zakupi gdje zakupodavac zadržava značajniji dio rizika i koristi od vlasništva klasifikuju se kao operativni zakupi. Plaćanja izvršena po osnovu operativnog zakupa iskazuju se na teret bilansa uspjeha na proporcionalnoj osnovi tokom perioda trajanja zakupa. Kada se operativni zakup okonča prije isteka perioda zakupa, sve isplate koje zahtijeva zakupodavac na ime kazne se priznaju kao trošak u periodu u kome se desio prestanak zakupa.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.4. Porezi i doprinosi****Porez na dobit***Tekući porez na dobit*

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica („Sl. list CG”, br. 80/2004, 40/2008, 86/2009, 14/2012, 61/2013 i br.55/2016).

Iznos oporezive dobiti se utvrđuje usklađivanjem rezultata objelodanjenog u bilansu uspjeha za iznose prihoda i rashoda, na način definisan poreskim propisima. Rashod poreza na dobit se obračunava primjenom proporcionalne stope od 9% na iznos oporezive dobiti.

Kapitalni gubici mogu se prebijati sa kapitalnim dobitima ostvarenim u istoj godini. Ako se i poslije izvršenog prebijanja sa kapitalnim dobitima ostvarenim u istoj godini pojavi kapitalni gubitak, poreski obveznik može prenijeti kapitalni gubitak na račun budućih kapitalnih dobitaka u narednih pet godina.

Poreski propisi Crne Gore ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjeње poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez na dobit

Odloženi porez na dobit se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na datum bilansa stanja se koriste za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobit. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i poreske gubitke i kredite, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporeziva dobit od koje se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Odloženi porezi koji se odnose na ponovno odmjeravanje fer vrijednosti ulaganja raspoloživih za prodaju obračunavaju se direktno na teret ili u korist kapitala i istovremeno evidentiraju u bilansu uspjeha sa razgraničenim dobitima ili gubicima.

Porezi, doprinosi i druge dažbine koje ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi, doprinosi i druge dažbine koji ne zavise od rezultata poslovanja uključuju poreze na imovinu i druge poreze, naknade i doprinose koji se plaćaju prema raznim republičkim i lokalnim poreskim propisima.

3.5. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima se podrazumijevaju novčana sredstva na računima blagajne (EUR i devizne), sredstva kod Centralne banke Crne Gore i drugih banaka.

Gotovinski ekvivalenti su kratkoročna, visoko likvidna ulaganja koja se brzo pretvaraju u poznate iznose gotovine i nisu pod značajnim uticajem rizika promjena vrijednosti. Gotovinski ekvivalenti predstavljaju oročene depozite kod poslovnih banaka na period do tri mjeseca.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.6. Finansijska sredstva****3.6.1. Klasifikacija**

Banka klasifikuje svoja finansijska sredstva u sljedeće kategorije: finansijska sredstva po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednostima iskazuju u bilansu uspjeha; krediti i potraživanja; finansijska sredstva koja se drže do roka dospijea i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju. Rukovodstvo vrši klasifikaciju svojih finansijskih plasmana u momentu inicijalnog priznavanja.

- (a) Finansijska sredstva po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednostima iskazuju u bilansu uspjeha

Ova kategorija ima dvije podkategorije: finansijska sredstva koja se drže radi trgovanja i finansijska sredstva po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednosti iskazuju u bilansu uspjeha.

Finansijsko sredstvo se klasifikuje kao sredstvo koje se drži radi trgovanja ukoliko je pribavljeno prvenstveno radi prodaje u kratkom roku ili ukoliko postoji dokaz o postojanju obrasca po kojem ono ostvaruje profit u kratkom roku ili pak po odluci rukovodstva.

Derivati se uvijek klasifikuju kao sredstva koja se drže radi trgovanja, osim ako su određeni kao instrument zaštite od rizika.

- (b) Krediti i potraživanja

Kredit i potraživanja predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrdivim rokovima plaćanja koja se ne kotiraju ni na jednom aktivnom tržištu. Oni nastaju kada Banka odobrava novac ili usluge direktno komitentima bez namjere trgovanja s tim potraživanjima. Krediti i potraživanja obuhvataju kredite i potraživanja odobrene bankama i klijentima.

- (c) Finansijska sredstva koja se drže do roka dospijea

Finansijska sredstva koja se drže do roka dospijea su finansijski instrumenti sa fiksnim ili utvrdivim rokom plaćanja za koje Banka kod nabavljanja nedvosmisleno iskazuje namjeru i sposobnost da će ih posjedovati do njihovog dospijea.

- (d) Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su ona nederivatna finansijska sredstva koja nisu klasifikovana ni u jednu od prethodne tri kategorije finansijskih sredstava, odnosno nisu finansijska sredstva koja se drže do roka dospijea, finansijska sredstva po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednostima iskazuju u bilansu uspjeha, ili zajmovi. Ulaganja raspoloživa za prodaju su sredstva za koja postoji namjera da se drže neodređeno vrijeme, a koja se mogu prodati u slučaju potrebe za obezbjeđenjem likvidnosti, odnosno u slučaju promjene kamatnih stopa, deviznih kurseva ili cijene kapitala. Pomenuti finansijski instrumenti obuhvataju ulaganja u kapital i dužničke hartije od vrijednosti.

3.6.2. Priznavanje i odmjeravanje

Finansijska sredstva se inicijalno priznaju po fer vrijednosti uvećanoj za transakcione troškove, osim u slučaju finansijskih sredstava koja se iskazuju po fer vrijednosti, a čiji se efekti promjena u fer vrijednosti iskazuju u bilansu uspjeha.

Finansijska sredstva koja se vode po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednosti iskazuju u bilansu uspjeha, inicijalno se priznaju po fer vrijednosti, a transakcioni troškovi terete troškove poslovanja u bilansu uspjeha.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.6. Finansijska sredstva (nastavak)****3.6.2. Priznavanje i mjerenje (nastavak)**

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i finansijska sredstva po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednosti iskazuju u bilansu uspjeha se nakon inicijalnog priznavanja, iskazuju po fer vrijednosti.

Dobici ili gubici proistekli iz promjena u fer vrijednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju iskazuju se u okviru kapitala na računu Rezerve kapitala, sve dok finansijsko sredstvo ne bude isknjiženo odnosno obezvrjeđeno, kada se kumulativni dobiti ili gubici prethodno iskazani u kapitalu priznaju u bilansu uspjeha.

Kredit i plasmani se inicijalno priznaju po fer vrijednosti uvećanoj za transakcione troškove. Oni se naknadno iskazuju po amortizovanoj vrijednosti, dobijenoj primjenom metode efektivne kamatne stope, umanjenoj za obezvrjeđenje. Amortizovana vrijednost je izračunata uzimanjem u obzir svih troškova izdavanja i svih diskonta ili premija prilikom poravnjanja. Gubici koji proizilaze iz obezvrjeđenja priznaju se u bilansu uspjeha.

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju naknadno se vrednuje po fer vrijednosti. Nerealizovani dobiti i gubici priznaju se direktno na kapitalu, kao revalorizacione rezerve. Ukoliko je investicija ustupljena, kumulativni dobitak ili gubitak prethodno priznat na kapitalu, priznaje se u bilansu uspjeha. Kamata koja je zarađena u periodu držanja finansijskog sredstva raspoloživog za prodaju prikazana je kao kamatni prihod korišćenjem metode efektivne kamatne stope. Dividende koje su zarađene u periodu držanja finansijskog sredstva raspoloživog za prodaju, priznate su u bilansu uspjeha onda kada je pravo na plaćanje uspostavljeno. Gubici koji proizilaze iz obezvrjeđenja takve investicije priznaju se u bilansu uspjeha i prestaju da se priznaju u revalorizacionim rezervama.

Finansijska sredstva koja se drže do dospelja su nederivatna finansijska sredstva kotirana na aktivnom tržištu sa fiksnim ili odredivim plaćanjima i fiksnim rokovima dospelja, koje Banka namjerava i ima mogućnosti da drži do dospelja. Nakon inicijalnog vrjednovanja, finansijska sredstva koja se drže do dospelja vrjednuju se naknadno po amortizovanom trošku korišćenjem metode efektivne kamatne stope, umanjeno za obezvrjeđenje. Amortizovani trošak izračunava se uzimanjem u obzir sve diskonte i premije pri akviziciji i naknade koje su sastavni dio efektivne kamatne stope. Gubici koji proizilaze iz obezvrjeđenja takvih investicija priznaju se u bilansu uspjeha.

3.6.3. Prestanak priznavanja

Priznavanje finansijskog sredstva prestaje po isteku prava na novčani priliv od finansijskog sredstva, odnosno kada Banka prenese sve rizike i koristi od vlasništva nad sredstvima.

Priznavanje finansijske obaveze prestaje kada je obaveza ispunjena tj. kada je dug isplaćen, storniran ili istekao. Priznavanje knjigovodstvene vrijednosti finansijske obaveze isknjižene na osnovu svopa duga u kapital prestaje emitovanjem akcijskog kapitala u vrijednosti ekvivalentnoj tržišnoj vrijednosti akcija Banke na crnogorskoj berzi.

Ako su ispunjeni uslovi za isključivanje potraživanja iz bilansa banke, banka je dužna da to potraživanje otpiše i da ga, u visini dugovanog iznosa, vodi u internoj evidenciji do okončanja postupka naplate.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.7. Rezervisanja i obezvrjeđenje vrijednosti nenaplativih potraživanja*****Obračun obezvrjeđenja finansijskih sredstava i rezervisanja za vanbilansne stavke***

U skladu sa Odlukom Centralne banke Crne Gore o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama („Sl. list RCG“, br. 22/12, 55/12, 57/13 i 44/17) utvrđeni su: elementi upravljanja kreditnim rizikom, minimalni kriterijumi i način klasifikacije stavki aktive i vanbilansa po osnovu kojih je Banka izložena kreditnom riziku i način utvrđivanja rezervacija za pokriće potencijalnih gubitaka koji proizilaze iz izloženosti Banke kreditnom riziku. Aktivu Banke izloženu kreditnom riziku, u smislu ove Odluke čine krediti, pozajmice, kamate, naknade, depoziti kod banaka i avansi i sve druge stavke bilansne aktive kod kojih je Banka izložena riziku neispunjenja obaveze dužnika, kao i vanbilansne izloženosti: izdate garancije, ostala jemstva, otvoreni akreditivi i odobreni još neiskorišćeni krediti, kao i druge vanbilansne stavke koje predstavljaju potencijalne obaveze Banke.

Banka je dužna, u skladu sa Odlukom, da najmanje na mjesečnoj osnovi vrši klasifikaciju stavki bilansne aktive i vanbilansnih stavki po osnovu kojih je izložena kreditnom riziku i obračunava rezervacije za procijenjene gubitke.

U skladu sa navedenom Odlukom, Banka je dužna da za bilansne i vanbilansne stavke po osnovu kojih je izložena kreditnom riziku, najmanje jednom kvartalno, vrši procjenu obezvrjeđenja (za stavke bilansne aktive), odnosno procjenu vjerovatnog gubitka (za vanbilansne stavke). Takođe, Banka je dužna da utvrdi internu metodologiju za procjenu obezvrjeđenja bilansne aktive i vjerovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama u skladu sa MRS 39.

Za svrhe procjene obezvrjeđenja za stavke bilansne aktive, odnosno procjenu vjerovatnog gubitka za vanbilansne stavke, Banka je usvojila Politiku rezervacija za kreditni rizik.

Politikom se utvrđuju kriterijumi za identifikaciju potraživanja za koje se procjena iznosa obezvrjeđenja stavki bilansne aktive i vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki vrši na pojedinačnoj osnovi; kriterijumi razvrstavanja potraživanja u grupe potraživanja sa sličnim karakteristikama za potrebe procjene na grupnoj osnovi; metode i tehnike koje Banka koristi za procjenu na pojedinačnoj i grupnoj osnovi.

Banka na mjesečnoj osnovi procjenjuje kvalitet aktive, utvrđuje da li postoji objektivan dokaz o obezvrjeđenju stavki bilansne aktive, odnosno vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki i obračunava iznos tog obezvrjeđenja, odnosno vjerovatnog gubitka.

Informacije koje mogu ukazati na gubitke po osnovu potraživanja i plasmana uključuju: neredovnost i kašnjenje u izmirivanju obaveza, tržišne i ekonomske uslove na lokalnom nivou koji uslovljavaju kašnjenja u izmirivanju obaveza i sl.

Banka vrši procjenu obezvrjeđenja stavki bilanse aktive i vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki na pojedinačnoj osnovi za:

- pojedinačno značajna potraživanja za koja postoji objektivan dokaz obezvrjeđenja, čija je ukupna bruto izloženost veća od EUR 50.000.
- potraživanja po kojima je dužnik banka ili neka druga finansijska institucija, centralne vlade i centralne banke.

Pri obračunavanju iznosa obezvrjeđenja stavki bilanse aktive, odnosno vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki, Banka uzima u obzir novčane tokove iz primarnih izvora, kao i novčane tokove po osnovu realizacije kolateralu. Metodologija i pretpostavke od kojih se polazi pri definisanju iznosa i perioda priliva gotovine po osnovu plasmana su predmet redovne provjere u cilju svođenja na minimum razlike između procijenjenih gubitaka i stvarnih gubitaka.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.7. Rezervisanja i obezvrjeđenje vrijednosti nenaplativih potraživanja (nastavak)*****Obračun obezvrjeđenja finansijskih sredstava i rezervisanja za vanbilansne stavke (nastavak)***

Iznosi očekivanih priliva po kreditu procjenjuju se na osnovu dokaza o planiranim novčanim tokovima dužnika (primarni izvori). Banka procjenjuje obezvrjeđenje za svaki pojedinačno značajan plasman i tom prilikom se uzimaju u obzir finansijska pozicija korisnika kredita, održivost biznis plana, njegova sposobnost da poboljša svoje performanse u slučaju finansijskih teškoća, projektovani prihodi. Iznosi očekivanih novčanih tokova od realizacije kolaterala zasnovani su na ažurnoj procjeni vrijednosti kolaterala, ne uzimajući u obzir da li će kredit biti naplaćen iz sredstava obezbjeđenja.

Procjenu na grupnoj osnovi Banka vrši za potraživanja:

- za koja pri procjeni na pojedinačnoj osnovi utvrdi da ne postoji objektivni dokaz obezvrjeđenja, odnosno vjerovatni gubitak, odnosno ako procjenom na pojedinačnoj osnovi nije utvrđen iznos obezvrjeđivanja bilansne aktive, odnosno iznos vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki;
- koja ne predstavljaju pojedinačno značajna potraživanja.

Banka, na osnovu definisanih kriterijuma grupiše kredite i potraživanja u bonitetne grupe prema sličnim karakteristikama u pogledu kreditnog rizika, na bazi čega vrši procjenu obezvrjeđenja na grupnoj osnovi.

Procjena vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki je postupak koji obuhvata procjenu nadoknadivosti budućih novčanih odliva za svaku preuzetu vanbilansnu obavezu i obračun iznosa vjerovatnog gubitka za svaku vanbilansnu stavku.

Banka obračunati iznos obezvrjeđenja stavki bilansne aktive knjigovodstveno evidentira na teret rashoda, a u korist obezvrjeđenja tih stavki aktive. Obračunati iznos vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki Banka knjigovodstveno evidentira na teret rashoda, a u korist rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama.

MSFI 9: Finansijski instrumenti (IASB datum stupanja na snagu: 1. januar 2018. godine)

MSFI 9 je izdat u julu 2014. godine i primjenjuje se počev od 1. januara 2018. godine. MSFI 9 se osvrće na tri glavna dijela računovodstva finansijskih instrumenata: klasifikacija i mjerenje, obezvrjeđenje i računovodstvo zaštite (hedging).

Klasifikacione kategorije za finansijska sredstva prema MRS 39 se zamjenjuju u MSFI 9 sljedećim kategorijama:
finansijska sredstva koja se vrjednuju po amortizovanom trošku,
finansijska sredstva koja se vrjednuju po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat (FVOCI) i
finansijska sredstva koja se vrjednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (FVTPL).

Dakle, MSFI 9 uvodi novu klasifikaciju finansijskih sredstava i novi pristup za njihovo vrednovanje, koji se zasnivaju na poslovnom modelu za upravljanje finansijskim sredstvima i karakteristikama ugovorenog novčanog toka (SPPI test).

Finansijska imovina se mjeri po amortizovanom trošku samo ako su ispunjena sljedeća dva kriterijuma: imovina se drži unutar poslovnog modela čiji je cilj držati imovinu kako bi naplaćivao ugovorom definisane novčane tokove i ugovoreni novčani tokovi isključivo predstavljaju otplatu glavnice i kamate.

Mjerenje fer vrijednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat primjenjiv je na finansijsku imovinu koja zadovoljava uslov da ugovoreni novčani tokovi isključivo predstavljaju otplatu glavnice i kamate, ali poslovni model koji se na njih primjenjuje je usmjeren i na držanje imovine, odnosno na naplaćivanje ugovorom definisanih novčanih tokova i na prodaju imovine. Sva druga finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti s promjenama prikazanim u bilansu uspjeha.

Banka je definisala svoj poslovni model kao „hold to collect“, odnosno držanje finansijskih sredstava radi naplate ugovorenih novčanih tokova. Cijeli portfolio Banke se posmatra u cjelini, s obzirom na veličinu, uz činjenicu da je poslovni model Banke isti za cijeli portfolio. Preklasifikacija finansijskih sredstava po MSFI 9 zahtijeva se samo kada entitet mijenja svoj poslovni model za upravljanje finansijskim sredstvima i nije dozvoljena za finansijske obaveze; prema tome, očekuje se da će reklasifikacija biti vrlo rijetka. Na području klasifikacije i mjerenja, Banka nije utvrdila značajan rizik da bi dio svog kreditnog portfelja morala da mjeri po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, s obzirom na ugovorne karakteristike novčanog toka finansijskih instrumenata u portfelju Banke (SPPI test).

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.7. Rezervisanja i obezvrjeđenje vrijednosti nenaplativih potraživanja (nastavak)

Obračun obezvrjeđenja finansijskih sredstava i rezervisanja za vanbilansne stavke (nastavak)

Za razliku od MRS 39 koji je imao različite pristupe kod različitih finansijskih instrumenata, MSFI 9 donosi jedinstven model ispravke vrijednosti koji se primjenjuje i na finansijsku imovinu i vanbilansnu izloženost kreditnom riziku (kreditne obaveze i finansijske garancije). Takođe, MSFI 9 zamjenjuje model "nastalog gubitka" iz MRS 39 sa modelom "očekivanih kreditnih gubitaka" (expected credit loss). Novi model će zahtijevati vjerodostojne procjene na koji način promjene u makroekonomskim pokazateljima utiču na ECL, što će biti utvrđeno na bazi procjena koje se baziraju na ponderisanim vjerovatnoćama.

Kod početnog priznavanja finansijskih instrumenata priznaje se obezvrjeđenje za gubitak zbog kreditnog rizika do 12 mjeseci očekivanog gubitka. Ukupni očekivani gubitak će se priznati za sve instrumente čiji se kreditni rizik povećao nakon početnog priznavanja. Dakle, osim toga što uvodi koncept očekivanih kreditnih gubitaka, MSFI 9 uvodi takođe i fazno mjerenje, odnosno inicijalnu ili fazu 1 (nivo 1) gdje se računa gubitak za godinu dana i naknadnu odnosno drugu fazu (nivo 2 i 3) gdje se vrši računanje odnosno mjerenje očekivanog kreditnog gubitka tokom trajanja cijelog životnog vijeka sredstva, pri čemu treba da prikaže promjene u kreditnom riziku u svakom izvještajnom periodu odnosno da ih prikaže ukoliko je došlo do njegovog značajnog pogoršanja. Ovakav način vrednovanja kreditnog rizika podrazumijeva, takođe, i da će biti potrebno mnogo više podataka i informacija kako bi se u kontinuitetu pratila, obračunavala i mjerila izloženost po osnovu kreditnog rizika. Ovakve informacije se, prema standardu i prema Regulativi Evropske unije 2016/2067, moraju pribaviti bez prevelikog truda i po razumnim troškovima, a obavezno moraju uključiti istorijske, tekuće i očekivane informacije.

Takođe, standard donosi nova pravila za prikazivanje gubitaka proizašlih iz promjena ugovornih uslova finansijske imovine.

Banka na kvartalnom nivou obračunava obezvrjeđenje u skladu sa Metodologijom za obračun obezvrjeđenja u skladu sa MSFI 9 u iznosu koji je jednak očekivanim kreditnim gubicima tokom životnog vijeka, ako je kreditni rizik za taj finansijski instrument značajno porastao od početnog priznavanja, ili postoji identifikovan objektivni dokaz obezvrjeđenja (finansijska sredstva u nivou 2 i 3), odnosno po iznosu koji je jednak očekivanim dvanaestomjesečnim kreditnim gubicima za sve finansijske instrumente kod kojih kreditni rizik nije značajno porastao od početnog priznavanja (finansijska sredstva u nivou 1).

Za potrebe analize, Banka je identifikovala niz kriterijuma koje koristi za potrebe procjene i koje koristi radi poređenja sa stanjem u momentu inicijalnog priznavanja finansijskog instrumenta u skladu sa MSFI 9 i ovom Metodologijom. Identifikacija jednog ili više od navedenih indikatora može ukazivati da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika:

- Kretanja u internom rejtingu - Klasifikovanje klijenta u sledeću, goru klasifikacionu kategoriju u skladu sa Odlukom CBCG.
- Urednost u izmirenju obaveza - Materijalno značajno kašnjenje od 30 i više dana
- Restrukturiranje usled finansijskih poteškoća, ukoliko je dužnik u kašnjenju od 30 do 60 dana.
- Blokada računa od strane Banke ili drugih povjerilaca duže od 30 dana
- Ponašanje dužnika i drugo - Intervencija po izdatoj garanciji ili drugim vanbilansnim izloženostima nedostavljanje ugovorenih instrumenata obezbeđenja u rokovima u skladu sa ugovorima.

Banka je identifikovala i listu indikatora sa ciljem identifikovanja nekvalitetne aktive:

- Klasifikacija klijenta u C, D i E klasifikacionu kategoriju
- Materijalno značajno kašnjenje od 90 i više dana
- Blokada računa od strane Banke ili drugih povjerilaca duže od 90 dana u kontinuitetu ukoliko je dužnik u kašnjenju 30 i više dana;
- Restrukturiranje usled finansijskih poteškoća, ukoliko je dužnik u kašnjenju duže od 60 dana;
- Jednostrani raskid ugovora od strane Banke
- Brisanje dužnika iz CRPS
- Oznaka u stečaju ili likvidaciji iz CRPS
- Smrt klijenta

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.7. Rezervisanja i obezvrjeđenje vrijednosti nenaplativih potraživanja (nastavak)

Obračun obezvrjeđenja finansijskih sredstava i rezervisanja za vanbilansne stavke (nastavak)

Dati koncept je usklađen sa Smjernicama CBCG u vezi sa korišćenjem očekivanog modela kreditnih gubitaka.

Banka je svoju Metodologiju za obračun obezvrjeđenja u skladu sa MSFI 9 uskladila sa Smjernicama CBCG u vezi sa korišćenjem očekivanog modela kreditnih gubitaka. Budući da Banka nema odgovarajuću vremensku seriju svojih podataka (najmanje pet godina) u skladu sa Smjernicama CBCG može koristiti spoljne podatke ili kombinaciju svojih i spoljnih podataka. Polazna osnova u Metodologiji su istorijske migracione matrice na nivou cijelog bankarskog sektora Crne Gore (objavljenih od strane CBCG). Matrice se odnose na cijeli portfolio, a PD-evi (probability of default) se obračunavaju posmatrajući godišnje migracije klijenata iz rejting kategorija A, B1, B2 u kategoriju default-a (po broju) za period od 31. januara 2009. godine do 31. decembra 2016. godine.

Banka je, u skladu sa izmijenjenom regulativom koja je stupila na snagu 01. januara 2018. godine, obračunala ispravku vrijednosti finansijskih sredstava u skladu sa MSFI 9 i usvojenom Metodologijom. Ukupni negativni efekat primjene MSFI 9 na osnovni kapital banke iznosi EUR 71 hiljada, od čega se na kredite i potraživanja od klijenata odnosi EUR 57 hiljada, sredstva na računima kod banaka EUR 7 hiljada i hartije od vrijednosti koje se drže do dopijeca EUR 7 hiljade. Samim tim, efekat dodatnog obezvrjeđenja ima negativan efekat i na sopstvena sredstva Banke, kao i na koeficijent solventnosti. Ipak, koeficijent solventnosti je značajno iznad zakonom definisanog minimuma, stoga je Banka proknjižila negativan efekat primjene MSFI 9 u cjelosti i nije koristila pogodnosti definisane Odlukom o dopunama Odluke o adekvatnosti kapitala banaka (Sl. list br. 82/17).

Takođe, Banka očekuje da će se struktura finansijskih izvještaja (glavne komponente i napomene) morati prilagoditi, posebno u svjetlu novih zahtjeva za izvještavanjem i objelodanjivanjem u skladu sa MSFI 7, na koje utiče implementacija MSFI 9. Prilagođavanja će se vršiti u skladu sa zahtjevima Centralne Banke Crne Gore.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.7. Rezervisanja i obezvrjeđenje vrijednosti nenaplativih potraživanja (nastavak)

Obračun rezervacija za potencijalne gubitke

U skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama („Sl. list CG“, br. 22/12, 55/12, 57/13 i 44/17), krediti i druga aktiva izložena riziku klasifikuju se u sljedeće kategorije:

- kategorija A (dobra aktiva) - u koju se klasifikuju stavke za koje se procjenjuje da će u skladu sa ugovorom biti u cjelosti naplaćene
- kategorija B (aktiva sa posebnom napomenom) sa podgrupama B1 i B2, u koje se klasifikuju stavke za koje postoji niska vjerovatnoća ostvarivanja gubitka, ali koje zahtijevaju posebnu pažnju, jer bi potencijalni rizik ukoliko ne bi bio adekvatno praćen, mogao da dovede do slabijih perspektiva u pogledu naplate
- kategorija C (substandardna aktiva) - sa podgrupama C1 i C2 za koje postoji visoka vjerovatnoća ostvarivanja gubitka, zbog jasno utvrđenih slabosti koje ugrožavaju naplatu
- kategorija D (sumnjiva aktiva) - u koju se klasifikuju stavke za koje je naplata u cjelosti, imajući u vidu kreditnu sposobnost zajmoprimca, vrijednost i mogućnost realizacije sredstava obezbjeđenja, malo vjerovatna
- kategorija E (gubitak) - u koju se klasifikuju stavke koje će biti u potpunosti nenaplative, ili će biti naplative u neznatnom iznosu.

Na osnovu klasifikacije stavki bilansne aktive i vanbilansne stavke, na mjesečnom nivou, Banka obračunava rezervacije za potencijalne gubitke, primjenom procenata iz sljedeće tabele:

Kategorija Rizika	Na dan 31. decembra 2017. godine		Na dan 31. decembra 2016. godine	
	% Rezervisanja	Dani kašnjenja	% Rezervisanja	Dani kašnjenja
A	-	<30	-	<30
B1	2	31-60	2	31-60
B2	7	61-90	7	61-90
C1	20	91-150	20	91-150
C2	40	151-270	40	151-270
D	70	271-365	70	271-365
E	100	>365	100	>365

Banka je dužna da utvrđuje razliku između iznosa rezervacija za potencijalne gubitke, obračunatog u skladu sa gore navedenom tabelom i zbira iznosa obezvrjeđenja za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke, izračunatog u skladu sa odredbama Odluke kojima se propisuje način vrednovanja stavki aktive primjenom MRS 39.

Pozitivna razlika između obračunatih rezervacija za potencijalne gubitke i zbira iznosa obezvrjeđenja za stavke bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke, predstavlja potrebne rezerve za procijenjene gubitke.

Banka je dužna da pri usvajanju godišnjeg računa, iz ostvarene dobiti u tekućoj godini ili neraspoređene dobiti iz prethodnih godina, prenese na račun rezervi za procijenjene gubitke po regulatornom zahtjevu iznos koji odgovara potrebnoj rezervi za procijenjene gubitke.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.8. Nekretnine, postrojenja, oprema i nematerijalna ulaganja***Nekretnine, postrojenja i oprema*

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazuju se po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrijednosti i obezvrjeđenje. Nabavna vrijednost uključuje izdatke direktno pripisive nabavljenom sredstvu.

Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za zavisne troškove po osnovu nabavke i troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Amortizacija se ravnomjerno obračunava na nabavnu vrijednost sredstava, s ciljem da se u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog vijeka trajanja. Obračun amortizacije počinje kada se sredstva stave u upotrebu.

	<u>Stopa u %</u>
Nekretnine	3,3
Kompjuterska oprema	20,0
Namještaj i druga oprema	15,0
Klimatizacioni sistem	10,0
Vozila	15,0

Period amortizacije počinje od prvog u mjesecu nakon mjeseca u kome su sredstva raspoloživa za upotrebu. Dobici i gubici po osnovu otuđenja sredstva utvrđuju se kao razlika između novčanog priliva i knjigovodstvene vrijednosti i iskazuju se u bilansu uspjeha u okviru 'Ostalih prihoda/(rashoda)'.

Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se iskazuju po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i obezvrjeđenje. Amortizacija se priznaje u bilansu uspjeha proporcionalnom metodom tokom procijenjenog korisnog vijeka.

	<u>Stopa u %</u>
Nematerijalna ulaganja	20,0-30,0

3.9. Obezvrjeđenje materijalne i nematerijalne imovine

Na dan bilansa stanja, rukovodstvo Banke analizira vrijednosti po kojima je prikazana nematerijalna i materijalna imovina Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvrijeđeno, nadoknativ iznos te imovine se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvrjeđenja. Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procijenjen kao niži od vrijednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrijednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrijednosti.

Gubitak po osnovu obezvrjeđenja vrijednosti imovine priznaje se kao rashod tekućeg perioda i iskazuje se u okviru ostalih poslovnih rashoda. Ako naknadno dođe do situacije da gubitak zbog obezvrjeđenja priznat u ranijim godinama ne postoji ili se smanjio, vrijednost sredstva se povećava do revidirane procjene o njegovoj naknativnoj vrijednosti, ali tako da povećana vrijednost po kojoj se sredstvo vodi ne bude veća od vrijednosti po kojoj bi se sredstvo vodilo da nije bio u prethodnim godinama priznat utvrđeni gubitak zbog obezvrjeđivanja sredstava.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.10. Rezervisanja**

Rezervisanja se priznaju kada Banka ima važeću zakonsku ili izvedenu obavezu koja je rezultat prošlih događaja, kada je u većoj mjeri vjerovatno da će za podmirenje obaveze biti potreban odliv sredstava i kada se iznos obaveza može pouzdano procijeniti.

Rezervisanja se odmjeravaju po sadašnjoj vrijednosti izdataka potrebnih za izmirenje obaveza.

Rezervisanja se revidiraju na datum svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procjenu. Ukoliko više nije vjerovatno da će odliv sredstava koji generišu ekonomske koristi biti potreban za izmirenje date obaveze, rezervisanje se ukida u korist bilansa uspjeha.

3.11. Naknade zaposlenima**Doprinosi kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih**

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, Banka je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Banka je, takođe, obavezna da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenog se evidentiraju na teret rashoda perioda na koji se odnose.

Obaveze po osnovu otpremnina ili drugih dugoročnih naknada zaposlenima

U skladu sa Opštim kolektivnim ugovorom ("Sl. List CG" br. 14/14), Banka je u obavezi da prilikom odlaska u penziju zaposlenom isplati otpremninu u visini 3 minimalne neto zarade. Pravo na navedenu naknadu je obično uslovljeno preostalaj dobi zaposlenog u radu do penzionisanja i/ili završetku minimalnog perioda rada. Očekivani troškovi tih naknada su nastali u periodu od zapošljavanja.

U finansijskim izvještajima Banke na dan 31. decembra 2017. godine izvršeno je rezervisanje za otpremnine na osnovu procijenjene sadašnje vrijednosti sredstava za otpremnine zaposlenima za odlazak u penziju nakon ispunjenja uslova.

3.12. Finansijske obaveze

Finansijske obaveze se inicijalno priznaju po fer vrijednosti umanjenoj za nastale troškove transakcije. Finansijske obaveze se naknadno iskazuju po amortizovanoj vrednosti primenom metode efektivne kamatne stope. Razlika između ostvarenog priliva (umanjenoj za troškove transakcije) i vrijednosti otplata, priznaje se u bilansu uspjeha u periodu korišćenja kredita primjenom metode efektivne kamatne stope.

3.13. Finansijske garancije

U redovnom poslovanju, Banka daje finansijske garancije, koje se sastoje od garancija, činidbenih garancija i mjenica. Finansijske garancije početno se priznaju u finansijskim izvještajima po fer vrijednosti, sa primljenom naknadom. Naknadno vrjednovanje obaveze banke, po svakoj garanciji vrši se po većoj od amortizovane naknade i najbolje procjene troška potrebnog za izmirenje obaveze koja može nastati kao rezultat date garancije.

Svako povećanje obaveze po osnovu finansijskih garancija se prenosi u bilans uspjeha. Primljena naknada je priznata u bilansu uspjeha po pravolinijskoj metodi, tokom čitavog vijeka trajanja garancije.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.14. Pravična (fer) vrijednost**

Fer vrijednost finansijskih instrumenata

Određivanje fer vrijednosti finansijske imovine i obaveza za koje ne postoji uočljiva tržišna cijena zahtjeva korišćenje različitih tehnika vrjednovanja. Za finansijske instrumente kojima se ne trguje često i koji imaju nisku cjenovnu transparentnost, fer vrijednost je manje objektivna i zahtijeva određene stepene varijacije u procjenjivanju koji zavise od likvidnosti, koncentracije, neizvjesnosti tržišnih faktora, cjenovnih pretpostavki i ostalih rizika koji utiču na određeni instrument.

Po procjeni rukovodstva Banke, knjigovodstvena vrijednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza objelodanjenih u finansijskim izvještajima aproksimira fer vrijednost na dan bilansa, uslijed toga što su u najvećem dijelu finansijska sredstva i finansijske obaveze nastale u 2016. godini nakon počeka rada Banke.

4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI**4.1. Upravljanje rizicima**

Banka je u svome poslovanju izložena različitim rizicima od kojih su najznačajniji:

- kreditni rizik;
- tržišni rizik;
- rizik likvidnosti;
- operativni rizik.

Politike i procedure za upravljanje rizicima su dizajnirane da identifikuju i analiziraju rizike, da definišu odgovarajuće limite i kontrole za upravljanje rizicima, kao i da prate izloženost Banke pojedinim rizicima. Politike i procedure za upravljanje rizicima su predmet redovne kontrole u cilju adekvatnog odgovora na nastale promjene na tržištu, proizvodima i uslugama.

Sektor upravljanja rizicima je odgovoran za praćenje izloženosti Banke pojedinim rizicima. Pored toga, praćenje izloženosti Banke pojedinim rizicima je u nadležnosti Komiteta za upravljanje aktivom i pasivom.

4.2. Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usljed neizvršenja obaveza dužnika prema Banci. Banka odobrava kredite u saglasnosti sa poslovnom politikom, usaglašavajući rokove dospijeca odobrenih kredita i politiku kamatnih stopa sa namjenom kredita i kreditnom sposobnošću dužnika.

Banka vrši rezervisanja za gubitke po osnovu obezvrjeđenja, a koji se odnose na gubitke nastale na dan bilansa stanja. Značajne promjene u privredi, odnosno stanju pojedinih privrednih grana koje čine osnov kreditnog portfolija Banke, mogle bi dovesti do gubitaka koji se razlikuju od gubitaka po osnovu kojih je izvršeno rezervisanje na dan izvještaja o finansijskom položaju. Stoga rukovodstvo Banke oprezno upravlja izloženošću kreditnom riziku.

Izloženost kreditnom riziku ispoljava se kao rizik finansijskog gubitka koji nastaje kao posljedica nemogućnosti dužnika da ispuni sve ugovorene obaveze prema Banci. Banka upravlja preuzetim kreditnim rizikom tako što određuje limite u odnosu na velike kredite, pojedinačne korisnike kredita i povezana lica. Pomenuti rizici se kontinuirano prate i predmet su stalne kontrole.

U skladu sa limitima propisanim od strane Centralne banke Crne Gore, granska koncentracija kredita je predmet kontinuiranog praćenja.

4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**4.2. Kreditni rizik (nastavak)****4.2.1. Upravljanje kreditnim rizikom**

Upravljanje izloženosti kreditnom riziku vrši se redovnom analizom sposobnosti korisnika kredita i potencijalnih korisnika kredita da otplaćuju obaveze po osnovu kamate i glavnice.

Preuzete i potencijalne obaveze po osnovu kredita

Primarna svrha ovih instrumenta je da se obezbijedi da sredstva budu dostupna klijentu na zahtjev. Garancije i aktivirani akreditivi predstavljaju neopozive garancije Banke da će izvršiti plaćanje u slučaju da klijent ne može da ispuni svoje obaveze prema trećoj strani, i stoga nose isti kreditni rizik kao i krediti. Dokumentarni i komercijalni akreditivi - koji predstavljaju pisanu izjavu o obavezama Banke preuzetju u ime klijenta, a kojom se trećem licu daje ovlaštenje da kod Banke vuče mjenice do iznosa dogovorenog posebnim uslovima - su obezbijedeni osnovnom isporukom robe na koju se odnose, te stoga, nose manji rizik nego direktna pozajmica.

4.2.2. Rezervisanja za gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti u skladu sa MRS 39

Na dan bilansa stanja Banka procjenjuje da li postoji bilo kakav objektivni dokaz da je došlo do obezvrjeđenja finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava, u skladu sa zahtjevima MRS 39.

Ukoliko Banka procijeni da se desio događaj koji negativno utiče na očekivane novčane tokove, izloženost se reklasifikuje iz zdravih u loše kredite/izloženosti. Banka je dužna da najmanje tromjesečno procjenjuje kvalitet aktive, utvrđuje da li postoji objektivni dokaz o obezvrjeđenju stavki bilansne aktive, odnosno vjerovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki.

Smatra se da postoji objektivni dokaz o obezvrjeđenju ako:

- finansijsko stanje dužnika koje ukazuje na znatne probleme u njegovom poslovanju,
- neispunjavanje ugovornih obaveza duže od 90 dana, učestalo kašnjenje u otplati kamata/glavnice i drugih ugovorenih odredbi,
- ustupci koje Banka pruža dužniku usled ekonomskih i pravnih razloga (dokazi o odobrenom odlaganju naplate, restrukturiranju potraživanja i drugi odobreni ustupci usljed finansijskih teškoća u poslovanju dužnika),
- značajne poteškoće u poslovanju dužnika (dokazi o bankrotstvu, likvidaciji, stečaju, finansijskoj reorganizaciji dužnika, šteti koju je dužnik pretrpio usljed dejstva više sile, promjeni menadžmenta i dr.),
- unutrašnji i spoljni faktori koji mogu uticati na naplativost potraživanja (dokazi o nepovoljnim promjenama uslova poslovanja u nekim privrednim granama koji se odražavaju na platežnu sposobnost dužnika, kao i privredne grane, dokazi o makroekonomskim kretanjima: pad tražnje, pad cijena, deficit budžeta, poslovanje u uslovima krize ili recesije i sl.),
- lokalni ekonomski faktori koji uzrokuju probleme u naplati.

Ukoliko postoje objektivni dokazi za umanjenje vrijednosti izloženosti vrši se testiranje, i u slučaju potrebe, računovodstveno priznavanje ispravke vrijednosti bilansne aktive odnosno vjerovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama. Cilj je da se finansijska sredstva u bilansima banke prikažu po fer vrijednosti i da se prikaže očekivani gubitak zbog djelimičnog ili potpunog nedostatka naplate potraživanja.

4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

4.2. Kreditni rizik (nastavak)

4.2.3. Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama

Sljedeća tabela prikazuje maksimalnu izloženost kreditnom riziku bilansnih i vanbilansnih pozicija:

U hiljadama EUR

	<u>31. decembar 2017.</u>	<u>31. decembar 2016.</u>
Bilansne stavke		
Kreditni i potraživanja od banaka	1.793	462
Kreditni i potraživanja od klijenata	10.798	2.254
Hartije od vrijednosti koje se drže do dospijeca	<u>2.011</u>	<u>2.411</u>
	14.602	5.127
Vanbilansne stavke		
Činidbene garancije	126	1
Ostale garancije	33	-
Nepovučene kreditne linije	<u>990</u>	<u>4</u>
	1.149	5
Maksimalna izloženost kreditnom riziku	<u>15.751</u>	<u>5.132</u>

Upravljanje kreditnim rizikom ostvaruje sektor za upravljanje rizicima u skladu sa usvojenom Strategijom upravljanja rizicima, Politikom upravljanja kreditnim rizikom, Kreditnom politikom, Politikom rezervacija za kreditni rizik te drugim aktima kojima je regulisano upravljanje kreditnim rizikom. Kreditnim rizikom se upravlja kroz jasno propisane procedure identifikacije, mjerenja, kontrole i mitigacije te monitoring kreditnog rizika. Za mjerenje kreditnog rizika se koristi analiza bonitetnosti, klasifikacija u skladu sa regulatornim zahtjevima te ispravke vrijednosti u skladu sa međunarodnim računovodstvenim i standardima finansijskog izvještavanja. Sektor upravljanja rizicima daje mišljenje na kreditne prijedloge, verifikuje klasifikaciju izloženosti i obračunava ispravke vrijednosti.

Izloženost kreditnom riziku se djelimično kontroliše pribavljanjem instrumenata obezbjeđenja i garancija pravnih i fizičkih lica.

Tipovi instrumenata obezbjeđenja su:

- depoziti;
- hipoteke na nepokretnostima;
- pravo zaloge na industrijskim mašinama, hartijama od vrijednosti, zalihama, vozilima i potraživanjima;
- mjenice;
- ovlašćenja;
- administrativne zabrane;
- žiranti i solidarni jemci;
- garancije i jemstva;
- polise osiguranja.

4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

4.2. Kreditni rizik (nastavak)

4.2.4. Kvalitet finansijskih plasmana

Kvalitet finansijskih sredstava izloženih kreditnom riziku prikazan je kako slijedi:

U hiljadama EUR

	Neobe- zvrije- deni nedo- spjeli	Neobe- zvrije- deni dospjeli	Grupno procije- njeni	Ukupno bruto	Ukupno obezvrje- denje	Ukupno neto
Stambeni krediti	1.687	-	26	1.713	(2)	1.711
Gotovinski krediti	883	-	41	924	(7)	917
Potrošački krediti	54	-	-	54	-	54
Minusi po tekućim računima	4	-	-	4	-	4
Kreditni dati srednjim i malim privatnim preduzećima	4.607	64	-	4.671	-	4.671
Kreditni dati državnim preduzećima	1.391	-	-	1.391	-	1.391
Kreditni dati velikim privatnim preduzećima	2.041	-	-	2.041	-	2.041
Kreditni i potraživanja od banaka	1.793	-	-	1.793	-	1.793
Vanbilansna aktiva	1.149	-	-	1.149	-	1.149
31. decembar 2017.	13.609	64	67	13.740	(9)	13.731
Stambeni krediti	904	-	-	904	-	904
Gotovinski krediti	366	-	-	366	-	366
Potrošački krediti	17	-	-	17	-	17
Minusi po tekućim računima	2	-	-	2	-	2
Kreditni dati srednjim i malim privatnim preduzećima	384	581	-	965	-	965
Kreditni i potraživanja od banaka	462	-	-	462	-	462
Vanbilansna aktiva	5	-	-	5	-	5
31. decembar 2016.	2.140	581	-	2.721	-	2.721

Neobezvrjeđena nedospjela finansijska sredstva uključuju plasmane kod kojih ne postoji kašnjenje u plaćanju, na dan 31. decembra 2017. godine.

4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

4.2. Kreditni rizik (nastavak)

4.2.4. Kvalitet finansijskih plasmana (nastavak)

a) Dospjeli ali neobezvrjedeni krediti i plasmani

	U hiljadama EUR							
	Do 30 dana kašnjenja	Od 31 do 60 dana kašnjenja	Od 61 do 90 dana kašnjenja	Od 91 do 180 dana kašnjenja	Od 181 do 365 dana kašnjenja	Od 1 do 5 godina kašnjenja	Preko 5 godina kašnjenja	Ukupno
Kreditni dati srednjim i malim privatnim preduzećima	9	-	55	-	-	-	-	64
31. decembar 2017.	9	-	55	-	-	-	-	64
31. decembar 2016.	581	-	-	-	-	-	-	581

b) Fer vrijednost sredstava obezbjeđenja

	U hiljadama EUR	
	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Depozit	1.071	-
Hipoteke	12.958	2.115
Zaloga	157	-
Polise osiguranja	222	84
Ukupno	14.408	2.199

Nekretnine koje se uzimaju kao kolateral su stambeni prostori, porodične stambene zgrade, poslovni prostori, turistički i industrijski objekti, građevinsko zemljište i ostalo zemljište zavisno od lokacije i njegove buduće namjene.

c) Restruktuirani krediti i plasmani

Banka zajmoprimcu restruktuirala kredit ako, zbog pogoršanja dužnikove kreditne sposobnosti, omogućiti:

- produženje roka otplate za glavnice ili kamatu,
- manji kamatnu stopu na odobreni kredit,
- manji iznos duga, glavnice ili kamate ili
- napravi druge slične pogodnosti koje olakšavaju finansijsku poziciju zajmoprimca.

U slučaju potrebe za restrukturiranjem kredita Banka vrši finansijsku analizu zajmoprimca i procjenjuje mogućnosti zajmoprimca, nakon restrukturiranja kredita, da ostvari novčane tokove koji će biti dovoljni za otplatu glavnice i kamate kredita.

Banka na 31. decembar 2017. godine nema restrukturiranih kredita.

4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

4.2. Kreditni rizik (nastavak)

4.2.4. Kvalitet finansijskih plasmana (nastavak)

d) Geografska koncentracija

Geografska koncentracija izloženosti Banke kreditnom riziku je prikazana u sljedećoj tabeli:

U hiljadama EUR		Crna Gora	Rusija	Bosna i Herceg.	Azerbe- jdžan	Srbija	Make- donija	Evropska Unija	Ukupno
Kreditni i potraživanja od banaka	4	1.327	462	-	-	-	-	1.793	
Kreditni i potraživanja od klijenata	10.761	-	-	13	12	3	-	10.789	
Vanbilansna aktiva	1.149	-	-	-	-	-	-	1.149	
31. decembar 2017. godine	11.914	1.327	462	13	12	3	-	13.731	
Kreditni i potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-	462	462	
Kreditni i potraživanja od klijenata	2.254	-	-	-	-	-	-	2.254	
Vanbilansna aktiva	5	-	-	-	-	-	-	5	
31. decembar 2016. godine	2.259	-	-	-	-	-	462	2.721	

4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

4.2. Kreditni rizik (nastavak)

4.2.4. Kvalitet finansijskih plasmana (nastavak)

e) Industrijska koncentracija

Koncentracija po djelatnostima izloženosti Banke kreditnom riziku, prikazana je u sljedećoj tabeli:

U hiljadama EUR

	Finansije	Prerađ. Indus.	Snabdij. vodom	Gradev.	Trgovina	Saobraćaj	Smještaj ishrana	Administr acija	Inform. i komunik.	Ostalo	Fizička lica	Ukupno
Kreditni i potraživanja od banaka	1.793	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.793
Kreditni i potraživanja od klijenata	-	1.003	500	2.438	3.008	369	587	181	-	17	2.686	10.789
Vanbilansna aktiva	6	3	-	46	127	-	-	-	950	17	-	1.149
31. decembar 2017.	1.799	1.006	500	2.484	3.135	369	587	181	950	34	2.686	13.731
Kreditni i potraživanja od banaka	462	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	462
Kreditni i potraživanja od klijenata	-	-	-	-	730	-	-	235	-	-	1.289	2.254
Vanbilansna aktiva	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	5
31. decembar 2016.	462	-	-	-	730	-	-	235	-	-	1.294	2.721

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA 31. DECEMBAR 2017.GODINE

4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

4.2. Kreditni rizik (nastavak)

4.2.5. Vanbilansna evidencija

Ročnost vanbilansnih stavki po kojima je Banka izložena kreditnom riziku je sljedeća:

U hiljadama EUR

	Nepovučene kreditne linije	Garancije	Ukupno
Do 1 godine	990	59	1.049
Od 1 do 2 godine	-	100	100
31. decembar 2017. godine	990	159	1.149
Do 1 godine	4	1	5
31. decembar 2016. godine	4	1	5

4.3. Tržišni rizik

Banka je izložena tržišnim rizicima. Tržišni rizici se javljaju u slučaju otvorenih pozicija, a zbog promjene kamatnih stopa i promjene kursa valute.

4.3.1. Devizni rizik

Upravljanje deviznim rizikom je definisano Strategijom upravljanja rizicima i Politikom upravljanja rizikom kamatne stopa iz bankarske knjige i tržišnim rizicima. U ovim aktima je definisan način na koji banka identifikuje, mjeri, kontroliše i ublažava te nadzire devizni rizik. Mjerenje deviznog rizika se vrši primjenom GAP analize za devizni rizik, dok je kontrola uspostavljena kroz sistem limitiranja dugih, kratkih i neto pozicija pojedinačno po valutama i agregatno posmatrano. Na dnevnoj osnovi odjeljenje za upravljanje sredstvima prati i upravlja valutnim pozicijama, vodeći računa o iznosu i karakteru valutnih pozicija. Sektor upravljanja rizicima na mjesečnoj osnovi izvještava Komitet za upravljanje aktivom i pasivom o svim bitnim aspektima upravljanja deviznim rizikom.

Finansijska pozicija i novčani tokovi Banke su izloženi efektima promjena kursa valuta. Izloženost deviznom riziku se redovno prati putem usklađivanja sa limitima propisanim od strane Centralne banke Crne Gore.

Izloženost riziku od promjena kursa valuta prikazana je u sljedećoj tabeli:

<i>U hiljadama EUR</i>	USD	CHF	GBP	Ostalo	Ukupno
Devizna sredstva	84	2	1	-	87
Obaveze u devizama	(70)	-	-	-	(70)
Neto otvorena pozicija:					
- 31. decembra 2017. godine	14	2	1	-	17
- 31. decembra 2016. godine	3	2	-	-	5
% osnovnog kapitala:					
- 31. decembra 2017. godine	0,16%	0,02%	0,01%	-	
- 31. decembra 2016. godine	0,03%	0,02%	-	-	
Agregatna otvorena pozicija:					
- 31. decembra 2017. godine	17				
- 31. decembra 2016. godine	5				

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA 31. DECEMBAR 2017.GODINE

4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

4.3. Tržišni rizik (nastavak)

4.3.1. Devizni rizik (nastavak)

Upravljanje izloženosti deviznom riziku, pored analize potraživanja i obaveza Banke iskazanih u stranoj valuti, uključuje i analizu osjetljivosti na promjene deviznog kursa. U sljedećoj tabeli je prikazan scenario promjene deviznog kursa u rasponu od +10% do -10% u odnosu na EUR.

	Ukupno	Iznos u stranoj valuti	U hiljadama EUR Promjena kursa	
			10%	-10%
Sredstva				
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	7.024	22	2	(2)
Kredit i potraživanja od banaka	1.793	65	7	(7)
Ukupno sredstva	8.817	87	9	(9)
Obaveze				
Depoziti klijenata	13.127	70	7	(7)
Ukupno obaveze	13.127	70	7	(7)
Neto izloženost deviznom riziku:				
- 31. decembar 2017. godine			2	(2)
- 31. decembar 2016. godine			-	-

Na dan 31. decembra 2017. godine, pod pretpostavkom da su svi ostali parametri nepromijenjeni promjenom deviznog kursa EUR u odnosu na ostale valute za +10% odnosno -10%, dobit Banke bi se povećala, odnosno smanjila za iznos od EUR 2 hiljade (31.decembar 2016. godine EUR 0,5 hiljada). Uzrok male izloženosti Banke promjeni deviznog kursa je činjenica da je najveći dio potraživanja i obaveza Banke izražen u EUR.

4.3.2. Rizik od promjene kamatnih stopa

Rizik od promjene kamatnih stopa predstavlja rizik da će budući novčani tokovi finansijskog instrumenta biti podložni oscilacijama usljed promjenljivih kamatnih stopa na tržištu. Kamatni rizik fer vrijednosti predstavlja rizik da će vrijednost finansijskog instrumenta biti podložna oscilacijama usljed promjenljivih kamatnih stopa na tržištu. Banka je izložena efektima promjene važećih kamatnih stopa na tržištu i to po osnovu rizika od promjene kamatnih stopa na novčane tokove. Kao posljedica takvih promjena može doći do povećanja kamatnih marži, međutim, one mogu umanjiti dobit ili dovesti do gubitka u slučaju neočekivanih kretanja. Kamatne stope se zasnivaju na tržišnim stopama tako da Banka redovno vrši ponovno određivanje cijena.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA 31. DECEMBAR 2017.GODINE

4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

4.3. Tržišni rizik (nastavak)

4.3.2. Rizik od promjene kamatnih stopa (nastavak)

Naredna tabela prikazuje kamatonosna i nekamatonosna sredstva i obaveze Banke na dan 31. decembra 2017. godine:

U hiljadama EUR	<u>Kamatonosno</u>	<u>Nekamatonosno</u>	<u>Ukupno</u>
SREDSTVA			
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	5.949	1.075	7.024
Kredit i potraživanja od banaka	1.327	466	1.793
Kredit i potraživanja od klijenata	10.819	(30)	10.789
Investicione hartije od vrijednosti	2.000	11	2.011
Ukupna sredstva	20.095	1.522	21.617
OBAVEZE			
Depoziti klijenata	10.956	2.171	13.127
Pozajmice od ostalih klijenata	81	-	81
Ukupno obaveze	11.037	2.171	13.208
Izloženost riziku od promjene kamatnih stopa:			
- 31. decembar 2017. godine	9.058	(649)	8.409
- 31. decembar 2016. godine	4.001	5.946	9.947

Izloženost riziku od promjene kamatnih stopa na dan 31. decembra 2017. godine prikazana je u sljedećoj tabeli:

U hiljadama EUR	<u>Do mjesec dana</u>	<u>Od 1 do 3 mjeseca</u>	<u>Od 3 do 6 mjeseci</u>	<u>Od 6 do 12 mjeseci</u>	<u>Preko 1 godine</u>	<u>Ukupno</u>
Kamatno osjetljiva aktiva						
Kamatonosni depoziti	7.276	-	-	-	-	7.276
Kamatonosne hartije od vrijednosti	-	-	-	-	2.000	2.000
Kredit i potraživanja od klijenata	132	1.080	1.049	2.253	6.305	10.819
Ukupno	7.408	1.080	1.049	2.253	8.305	20.095
% od ukupne kamatonosne Aktive	36,86%	5,37%	5,22%	11,21%	41,33%	100%
Kamatno osjetljiva pasiva						
Kamatonosni depoziti klijenata	3.156	175	186	5.568	1.871	10.956
Kamatonosne pozajmice	3	5	5	10	58	81
Ukupno	3.159	180	191	5.578	1.929	11.037
% od ukupne kamatonosnih Obaveza	28,62%	1,63%	1,73%	50,54%	17,48%	100%
Izloženost riziku od promjene kamatnih stopa:						
- 31. decembra 2017.	4.249	900	858	(3.325)	6.376	9.058
- 31. decembra 2016.	196	222	169	(65)	3.464	3.986
Kumulativni GAP:						
- 31. decembra 2017.	4.249	5.149	6.007	2.682	9.058	
- 31. decembra 2016.	196	418	587	522	3.986	

4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

4.4. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja rizik da Banka neće moći obezbijediti dovoljno novčanih sredstava za izmirenje obaveza u trenutku njihove dospelosti, ili rizik da će Banka za izmirenje obaveza morati da obezbijedi novčana sredstava uz troškove koji su veći od uobičajenih.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA 31. DECEMBAR 2017.GODINE

Usklađenost i kontrolisana neusklađenost dospijeća i kamatnih stopa po osnovu sredstava i obaveza su od velikog značaja za rukovodstvo Banke. Nije uobičajeno da Banka ima kompletno usklađenu poziciju, budući da poslovne transakcije često imaju neodređen rok dospijeća i da su različitih vrsta. Neusklađena pozicija potencijalno povećava profitabilnost, ali i povećava rizik od gubitka.

Dospijeća sredstava i obaveza i sposobnost Banke da po prihvatljivim troškovima obezbijedi izvore sredstava po dospijeću obaveza, važan su činilac u procjeni likvidnosti Banke i njene izloženosti promjenama kamatnih stopa i kurseva.

Potrebe za likvidnošću za pokrivanje garancija i preuzetih obaveza na kraju 2017.godine iznose EUR 1.149 hiljada.

Na dan 31.decembra 2017. godine Banka je upravljala rizikom likvidnosti u skladu sa usvojenom Strategijom upravljanja rizicima, Politikom upravljanja rizikom likvidnosti i drugim aktima kojima je regulisano upravljanje rizikom likvidnosti. Za mjerenje rizika likvidnosti Banka koristi GAP analizu. Pored dnevnog praćenja rizik likvidnosti se prati na desetodnevnoj i mjesečnoj osnovi kroz sistem izvještavanja supervizora i Komiteta za upravljanje aktivom i pasivom.

Ročna usklađenost finansijske aktive i finansijskih obaveza po preostalom ugovorenom roku dospijeća sa stanjem na dan 31. decembra 2017. godine prikazana je u pregledu koji slijedi:

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA 31. DECEMBAR 2017.GODINE

4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

4.3. Tržišni rizik (nastavak)

4.3.2. Rizik od promjene kamatnih stopa (nastavak)

U hiljadama EUR

	Do mjesec dana	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 do 6 mjeseci	Od 6 do 12 mjeseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Finansijska aktiva							
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	1.536	-	-	-	-	-	1.536
Kredit i potraživanja od banaka	7.281	-	-	-	-	-	7.281
Kredit i potraživanja od klijenata	132	1.080	1.049	2.253	4.862	1.443	10.819
Hartije od vrijednosti koje se drže do dospeljaća	-	-	-	11	2.000	-	2.011
Ukupno	8.949	1.080	1.049	2.264	6.862	1.443	21.647
Finansijske obaveze							
Depoziti klijenata i banaka	5.307	179	188	5.577	1.866	10	13.127
Pozajmice od ostalih klijenata	2	5	5	10	58	-	80
Ostale dospelje obaveze	151	-	-	-	18	-	169
Ukupno	5.460	184	193	5.587	1.942	10	13.376
Ročna neusklađenost							
- 31. decembra 2017. godine	3.489	896	856	(3.323)	4.920	1.433	8.271
- 31. decembra 2016. godine	6.001	144	169	(54)	2.562	885	9.707
Kumulativni GAP:							
- 31. decembra 2017. godine	3.458	4.354	5.210	1.887	6.807	8.240	
- 31. decembra 2016. godine	6.001	6.145	6.314	6.260	8.822	9.707	
% od ukupnog izvora sredstva							
- 31. decembra 2017. godine	25,9%	32,5%	38,9%	14,1%	50,9%	61,6%	
- 31. decembra 2016. godine	661,7%	677,6%	696,3%	690,3%	972,8%	1.070,3%	

Likvidnost Banke, kao njena sposobnost da u roku izvršava dospelje obaveze, zavisi sa jedne strane od bilansne strukture, a sa druge strane od usklađenosti tokova priliva i odliva sredstava.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA 31. DECEMBAR 2017.GODINE

4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

4.5. Operativni rizik

Operativni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta (namjernih i nenamjernih) u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nastupanja nepredviđenih eksternih događaja. Operativni rizik obuhvata i pravni rizik, ali isključuje strateški i reputacioni rizik. Pravni rizik je rizik ostvarivanja gubitaka u poslovanju Banke koji može nastati zbog nepoštovanja i kršenja zakona i ostale regulative, vršenja protivpravnih radnji, postupanja koja nisu u skladu sa ugovorenim uslovima, neprimjenjivanja preporuka i dobre bankarske prakse, kao i etičkih standarda.

Banka je usvojila set dokumenata za upravljanje operativnim rizikom: Politiku upravljanja operativnim rizikom, Proceduru prikupljanja podataka o događajima operativnog rizika, Proceduru izdvajanja rezervacija za operativne gubitke, Proceduru sprovođenja procesa samoprocjene rizika i kontrole, Proceduru sprovođenja scenario analize i Proceduru sprovođenja permanentne supervizije.

4.6. Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza

Na dan 31. decembra 2017. godine Banka nema finansijskih sredstava inicijalno klasifikovanih po fer vrijednosti. Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza na dan 31. decembar 2016. Godine prikazana je u sljedećoj tabeli:

U hiljadama EUR

	Knjigovodstvena vrijednost		Fer vrijednost	
	31. decembra 2017.	31. decembra 2016.	31. decembra 2017.	31. decembra 2016.
Finansijska sredstva				
Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	7.024	5.488	7.024	5.488
Kredit i potraživanja od banaka	1.793	462	1.793	462
Kredit i potraživanja od klijenata	10.789	2.254	10.789	2.254
Hartije od vrijednosti koje se drže do dospjeća	2.011	2.411	2.011	2.411
Finansijske obaveze				
Depoziti klijenata	13.127	668	13.127	668
Pozajmice od ostalih klijenata	81	-	81	-

Prilikom procjene fer vrijednosti finansijskih instrumenata za koje se može utvrditi ovakva vrijednost primijenjeni su sljedeći metodi i pretpostavke:

a) *Kredit i potraživanja od banaka*

Potraživanja od drugih banaka obuhvataju međubankarske plasmane i pozicije u procesu naplate.

Pravična vrijednost plasmana sa varijabilnom kamatnom stopom i prekonoćnih depozita je približno jednaka knjigovodstvenoj vrijednosti ovih finansijskih sredstava iskazanoj na dan izvještaja o finansijskoj poziciji.

b) *Kredit i potraživanja od klijenata*

U cilju utvrđivanja pravične vrijednosti kredita klijentima sa fiksnom kamatnom stopom iskazanih po amortizovanoj vrijednosti, izvršeno je poređenje kamatnih stopa po kojima su krediti odobravani klijentima sa raspoloživim informacijama o prevladajućim tržišnim kamatnim stopama u bankarskom sektoru Crne Gore, odnosno prosječnim ponderisanim kamatnim stopama po djelatnostima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA 31. DECEMBAR 2017.GODINE

4. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

4.6. Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza (nastavak)

Rukovodstvo Banke smatra da kamatne stope Banke ne odstupaju značajno od preovlađujućih tržišnih kamatnih stopa u bankarskom sektoru Crne Gore, te shodno tome pravična vrijednost kredita klijentima obračunata kao sadašnja vrijednost budućih novčanih tokova diskontovanih primjenom važećih tržišnih stopa, odnosno prosječnih ponderisanih kamatnih stopa za bankarski sektor, ne odstupa značajno od iskazanih knjigovodstvenih vrijednosti kredita na dan izvještaja o finansijskom položaju.

d) *Depoziti*

Za depozite po viđenju, kao i depozite sa preostalim rokom dospijea kraćim od godinu dana, pretpostavka je da procijenjena pravična vrijednost ne odstupa značajno od knjigovodstvenih vrijednosti.

Procijenjena fer vrijednost kamatonosnih depozita sa fiksnom kamatnom stopom i preostalim rokom dospijea preko godinu dana, bez navedene tržišne cijene bazira se na diskontovanom toku gotovine primjenom važeće kamatne stope na nove obaveze sa sličnim preostalim dospijecom. Prema mišljenju rukovodstva kamatne stope Banke su usklađene sa važećim tržišnim kamatnim stopama, i shodno tome iznosi u finansijskim iskazima odražavaju realnu vrijednost koja u datim okolnostima najvjerodostojnije odražava pravičnu vrijednost navedenih finansijskih instrumenata.

4.7. Upravljanje kapitalom

Upravljanje kapitalom ima za cilj:

- usaglašenost sa propisima regulatora,
- zaštitu sposobnosti Banke da održi stalnost poslovanja kako bi bila u mogućnosti da obezbijedi isplate akcionarima i naknade ostalim vlasnicima, i
- obezbjeđenje kapitala za podršku daljeg razvoja Banke.

Rukovodstvo Banke vrši kontrolu adekvatnosti kapitala korišćenjem metodologije i limita propisanih od strane Centralne banke Crne Gore (Sl. list CG, br. 60/08, 41/09 i 55/12). Banka kvartalno dostavlja izvještaje o stanju i strukturi kapitala Centralnoj banci Crne Gore.

Sopstvena sredstva Banke sastoje se od:

- osnovnog kapitala (uplaćeni akcijski kapital, umanjen za akumulirane gubitke);
- umanjenog za nematerijalna ulaganja i
- umanjenog za nedostajuće reserve.

Iznos sopstvenih sredstava mora uvijek biti jednak ili veći od:

- a) minimalnog novčanog dijela osnovnog kapitala u iznosu od EUR 5 miliona, kao što propisuje Zakon o bankama,
- b) ukupnog iznosa potrebnog kapitala za sve rizike.

Rizična aktiva se sastoji od stavki aktive i kreditnih ekvivalenata vanbilansnih stavki aktive Banke koje su izložene riziku. Kreditni ekvivalenti vanbilansnih stavki aktive predstavljaju iznos koji je rezultat množenja knjigovodstvene vrijednosti vanbilansnih stavki aktive sa propisanim faktorima konverzije. Ukupnu rizikom ponderisanu aktivu čini zbir stavki aktive bilansa i kreditnih ekvivalenata vanbilansnih stavki aktive izloženih riziku (rizična aktiva Banke), klasifikovanih u određene kategorije i pomnoženih sa odgovarajućim propisanim ponderima rizika.

U skladu sa propisima Centralne banke Crne Gore, Banka je obavezna da održava minimalan stepen adekvatnosti kapitala, izražen koeficijentom solventnosti kapitala od 10%. Banka je dužna da obim svog poslovanja uskladi sa propisanim pokazateljima, odnosno da obim i strukturu svojih rizičnih plasmana uskladi sa Zakonom o bankama i propisima Centralne banke Crne Gore. Na dan 31. decembra 2017. godine, koeficijent solventnosti obračunat od strane Banke u finansijskim izvještajima iznosi 81,92%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA 31. DECEMBAR 2017.GODINE

5. PRIHODI I RASHODI KAMATA I SLIČNI PRIHODI I RASHODI

a) Prihodi od kamata i slični prihodi

U hiljadama EUR	2017.	2016.
Kreditni:		
- privrednim društvima u privatnom vlasništvu	144	3
- prihod od kamate na obezvrjeđena finansijska sredstva (napomena 6)	29	-
- privrednim društvima u državnom vlasništvu	42	-
- preduzetnicima	9	1
- nevladine organizacije	3	-
- fizičkim licima	141	12
	368	16
Hartije od vrijednosti:		
Hartije od vrijednosti koje se drže do dospelja	90	12
	90	12
	458	28

b) Rashodi kamata i slični rashodi

U hiljadama EUR	2017.	2016.
Sredstva na računima:		
- ino-banaka	6	-
- Centralne Banke Crne Gore	8	-
	14	-
Depoziti:		
- Vlade Crne Gore	12	
- privrednim društvima u državnom vlasništvu	10	
- privrednim društvima u privatnom vlasništvu	1	
- fizičkim licima	13	1
	36	1
	50	1

6. TROŠKOVI OBEZVRJEĐENJA

Troškovi obezvrjeđenja

U hiljadama EUR	2017.	2016.
Neto povećanje rezervisanja po osnovu:		
- kredita	38	-
	38	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA 31. DECEMBAR 2017.GODINE

7. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

a) Prihodi od naknada i provizija

U hiljadama EUR	2017.	2016.
Naknade po kreditima	26	1
Platni promet u zemlji	23	3
Platni promet u inostranstvu	17	-
E-banking	2	-
Odobrene garancije	4	-
Ostalo	1	-
	73	4

b) Rashodi od naknada i provizija

U hiljadama EUR	2017.	2016.
Naknade Centralnoj banci Crne Gore	18	16
Naknade za usluge međunarodnog platnog prometa	42	35
Naknade po osnovu premije za zaštitu depozita	12	50
Naknade za kartično poslovanje	18	-
Naknade za elektronsko bankarstvo	16	3
	106	104

8. TROŠKOVI ZAPOSLENIH

U hiljadama EUR	2017.	2016.
Neto zarade	519	311
Porezi, prirezi i doprinosi na zarade	364	220
Ostale neto naknade zaposlenima	-	1
Ugovori o djelu	9	9
Putni troškovi i dnevnice	8	4
Troškovi rezervisanja za neiskorišćene godišnje odmore	4	24
Troškovi rezervisanja za otpremnine za odlazak u penziju (napomena 21)	14	-
Obuka zaposlenih	1	2
	919	571

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA 31. DECEMBAR 2017.GODINE

9. OPŠTI I ADMINISTRATIVNI TROŠKOVI

U hiljadama EUR	2017.	2016.
Troškovi zakupa (napomena 28)	108	68
Troškovi obezbjeđenja	34	22
Troškovi električne energije i goriva i komunalnih usluga	15	8
Čišćenje	16	8
Troskovi licenci i održavanja softvera	239	106
Troskovi održavanja objekata, opreme, IT opreme, bankomata	3	-
Advokatske usluge	43	29
Osiguranje	13	5
Troškovi eksternih kontrola	109	98
Konsultantske usluge	63	22
Telefon	12	6
Troškovi komunikacionih mreža	17	10
Kancelarijski materijal	7	10
Troškovi reprezentacije	5	4
Reklamiranje i marketing	37	47
Doprinos udruženju banaka	16	8
Troškovi pretplata	12	4
Troskovi održavanja vozila i registracija	1	-
Razni troškovi	11	9
	761	464

10. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

U hiljadama EUR	2017.	2016.
Nekretnine i oprema (napomena 16)	131	63
Nematerijalnih ulaganja (napomena 17)	90	39
	221	102

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA 31. DECEMBAR 2017.GODINE

11. POREZ NA DOBIT

a) Komponente poreza na dobit

U hiljadama EUR	2017.	2016.
Obračunati odloženi porez	1	17
	1	17
U hiljadama EUR	2017.	2016.
Rezultat u bilansu uspjeha prije oporezivanja	(1.564)	(1.210)
Porez na dobit po zakonskoj stopi od 9%	(141)	(109)
Nepriзнati poreski kredit na ime poreskih gubitaka	141	109
Efekti različitog tretmana stalnih sredstava za poreske svrhe	(1)	(17)
Porez na dobit iskazan u bilansu uspjeha	(1)	(17)
Efektivna poreska stopa	0,64%	1,41%

Poreska stopa za 2017. godinu iznosi 9% i primjenjuje se na oporezivu dobit pravnih lica u Crnoj Gori, u skladu sa Zakonom o porezu na dobit.

b) Odloženi porez

U hiljadama EUR	Poresko sredstvo	Poreska obaveza	Neto sredstvo/ (obaveza)
Stanje na 31. decembar 2016. godine	-	(17)	(17)
Obračunata obaveza po osnovu privremene razlike između knjigovodstvene i poreske vrijednosti nekretnina, opreme i nematerijalnih sredstava	-	(1)	(1)
Stanje na 31. decembar 2017. godine	-	(18)	(18)

Odloženo poresko sredstvo u iznosu EUR 141 hiljada po osnovu prenijetog poreskog gubitka iz 2017. nije priznato (iz 2016 EUR 109 hiljada). U skladu sa Zakonom o porezu na dobit Crne Gore, prenijeti poreski gubitak može da se iskoristi do zaključno sa 2022.godinom (za 2016 zaključno sa 2021. godinom).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA 31. DECEMBAR 2017.GODINE

12. NOVČANA SREDSTVA I RAČUNI DEPOZITA KOD CENTRALNIH BANAKA

U hiljadama EUR	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Gotovina u blagajni:		
- u EUR	563	259
- u stranoj valuti	23	4
Žiro račun:		
- u EUR	5.488	5.180
Obavezna rezerva kod Centralne banke Crne Gore	919	45
Ostalo	31	
	7.024	5.488

Na prekoćna salda na transakcionom računu kod centralne Banke Crne Gore, primjenjuje se kamatna stopa Evropske centralne banke na depozitne olakšice (ECB Deposit facility rate) umanjena za 10 baznih poena, na godišnjem nivou, i to primjenom stope ne više od nule, na saldo na početku narednog poslovnog dana RTGS sistema.

Obavezna rezerva sa stanjem na dan 31. decembra 2017. godine izdvojena je u skladu sa Odlukom Centralne banke Crne Gore o obaveznoj rezervi banaka kod Centralne banke Crne Gore („Sl. list CG” 73/15, 33/16 i 15/17), koja propisuje da banke izdvajaju obaveznu rezervu primjenom stope od:

- 7,5% na dio osnovice koju čine depoziti po viđenju, depoziti ugovoreni sa ročnošću do jedne godine, odnosno do 365 dana i depoziti ugovoreni sa ročnošću preko 365 dana ukoliko ne postoji klauzula o nemogućnosti razoročenja prije ugovorom predviđenog roka,
- 6,5% na dio osnovice koju čine depoziti ugovoreni sa ročnošću preko jedne godine, odnosno preko 365 dana, uz klauzulu o nemogućnosti razoročenja prije ugovorenog roka

Na depozite ugovorene sa ročnošću preko jedne godine, odnosno 365 dana, a koji imaju klauzulu o mogućnosti razoročenja tih depozita u roku kraćem od jedne godine primjenjuje se stopa od 7,5%.

Obračunavanje obavezne rezerve vrši se primjenom propisanih stopa na prosječan iznos depozita u toku prethodnog nedjeljnog perioda, dva dana prije isteka perioda održavanja.

Obračunatu obaveznu rezervu Banka izdvaja na račun obavezne rezerve u zemlji i/ili na račune Centralne banke u inostranstvu. U skladu sa Odlukom, 50% sredstava obavezne rezerve predstavlja kamatonosni dio, na koji Centralna banka isplaćuje do osmog u mjesecu za prethodni mjesec naknadu obračunatu po stopi koja je jednaka EONIA (Euro OverNight Index Average) umanjena za 10 baznih poena na godišnjem nivou, s tim da ova stopa ne može biti manja od nule. Obavezna rezerva se izdvaja u EUR.

13. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA

U hiljadama EUR	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Korespondentni računi kod inostranih banaka	1.793	462
	1.793	462

Na dan 31. decembra 2017. godine, Banka ima otvoren račun kod sljedećih inostranih banaka: VTB Moskva, SberBank Bosna i Hercegovina i AIK Banka Srbija.

Depoziti kod banaka u inostranstvu sa stanjem na dan 31. decembra 2017. godine u cjelosti predstavljaju avista depozite na koje se obračunava negativna kamata ukoliko saldo na računu prelazi iznos od EUR 500 hiljada.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA 31. DECEMBAR 2017.GODINE

14. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA

U hiljadama EUR	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Dospjeli krediti:		
- privredna društva u privatnom vlasništvu	64	580
- fizička lica	67	-
Kratkoročni krediti:		
- privredna društva u privatnom vlasništvu	2.027	89
- privredna društva u državnom vlasništvu	200	-
- fizička lica	25	21
Dugoročni krediti:		
- privredna društva u privatnom vlasništvu	4.450	60
- privredna društva u državnom vlasništvu	1.196	-
- nevladine organizacije	36	70
- preduzetnici	145	165
- fizička lica	2.609	1.272
	10.819	2.257
Kamatna potraživanja:		
- krediti	2	2
Vremenska razgraničenja:		
- kamata po kreditima	43	6
- naknade	(66)	(11)
	(21)	(3)
Ukupno	10.798	2.254
Minus:		
Obezvrjeđenje kredita (napomena 6)	(9)	-
Ukupno	10.789	2.254

Kratkoročni krediti privrednim društvima se najvećim dijelom odobravaju za obrtna sredstva. Dugoročni krediti odobreni su na period od 18 do 120 mjeseci i uglavnom se odnose na privredna društva iz oblasti građevinarstva i trgovine. Kratkoročni i dugoročni krediti privrednim društvima se najčešće odobravaju uz nominalnu kamatnu stopu u visini od 4,5% do 10,50% godišnje.

Kratkoročni krediti stanovništvu se odobravaju na period do 12 mjeseci sa kamatnom stopom u rasponu od 5,95% do 9,95% na godišnjem nivou. Dugoročni krediti stanovništvu obuhvataju gotovinske kredite, kredite za stambenu izgradnju, adaptaciju stambenog prostora, finansiranje kupovine potrošnih dobara i ostale namjene, odobrene na period od 12 do 300 mjeseci uz kamatnu stopu na godišnjem nivou, u rasponu od 4,50% do 9,95%.

Promjene na ispravci obezvrjeđenja su prikazani u tabeli niže:

Stanje 13. april 2016. godine	-
Obezvrjeđenje u toku perioda	--
Otpis	
Naplata u toku perioda	-
Kamata obračunata na obezvrjeđene plasmane	-
Stanje 31. decembra 2016. godine	-
Obezvrjeđenje u toku godine (napomena 6)	38
Otpis	-
Naplata u toku godine	-
Kamata obračunata na obezvrjeđene plasmane (Napomena 7)	(29)
Stanje 31. decembra 2017. Godine	9

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA 31. DECEMBAR 2017.GODINE

14. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KLIJENATA (nastavak)

Geografska koncentracija plasiranih kredita komitentima od strane Banke u kreditnom portfoliju obuhvata najvećim dijelom komitente sa sjedištem na području Crne Gore.

Koncentracija kredita i potraživanja od klijenata po djelatnostima:

U hiljadama EUR	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Trgovina	3.006	730
Građevinarstvo	2.437	-
Prerađivačka industrija	1.003	-
Usluge pružanja smještaja i ishrane	587	-
Snabdijevanje vodom	500	-
Saobraćaj i skladištenje	369	-
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	181	235
Ostale uslužne djelatnosti	10	-
Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	9	-
Stanovništvo	2.687	1.289
	10.789	2.254

15. HARTIJE OD VRIJEDNOSTI KOJE SE DRŽE DO DOSPIJEĆA

Na dan 31. decembra 2017. godine stanje hartija od vrijednosti koje se drže do dospeljeća iznosi EUR 2.011 hiljadu i sastoji se iz sljedećeg:

- državnih obveznica u iznosu od EUR 2.000 hiljade kupljenih 15. novembra 2016, uz kamatnu stopu od 4% godišnje, sa dospeljećem na 15. novembar 2020. godine;
- obračunate kamate na obveznice od EUR 11 hiljada.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA 31. DECEMBAR 2017.GODINE

16. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

Kretanja na nekretninama, opremi i ostalim sredstvima u toku 2017. godine prikazano je u narednoj tabeli:

U hiljadama EUR	Građevinski objekti	Oprema i ostala sredstva	Ukupno
Nabavna vrijednost			
Stanje, 13. april 2016. godine	-	-	-
Povećanja	95	528	623
Stanje, 31. decembar 2016. godine	95	528	623
Povećanja	2	27	29
Stanje, 31. decembar 2017. godine	97	555	652
Ispravka vrijednosti			
Stanje, 13. april 2016. godine	-	-	-
Amortizacija (napomena 10)	17	46	63
Stanje, 31. decembar 2016. godine	17	46	63
Amortizacija (napomena 10)	34	97	131
Stanje, 31. decembar 2017. godine	51	143	194
Sadašnja vrijednost:			
- 31. decembra 2017. godine	46	412	458
- 31. decembra 2016. godine	78	482	560

Na dan 31. decembra 2017. godine Banka nema imovinu pod zalogom radi obezbjeđenja otplate kredita i drugih obaveza.

Građevinski objekti sa stanjem na dan 31. decembra 2017. godine u iznosu EUR 46 hiljada u cjelosti se odnose na ulaganja u adaptaciju iznajmljenih objekata - koji nisu u vlasništvu Banke.

17. NEMATERIJALNA SREDSTVA

Nematerijalna sredstva se najvećim dijelom sastoje od licenci i softvera. U pregledu koji slijedi prikazana su kretanja na nematerijalnim sredstvima u toku 2017. godine:

U hiljadama EUR	2017.	2016.
Nabavna vrijednost		
Stanje, 1. januar (13. aprila 2016.godine)	488	-
Povećanja u toku perioda	77	488
	565	488
Ispravka vrijednosti		
Stanje, 1. januar (13. aprila 2016.godine)	39	-
Amortizacija (napomena 10)	90	39
	129	39
Neotpisana vrijednost na dan	436	449

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA 31. DECEMBAR 2017.GODINE

17. NEMATERIJALNA SREDSTVA (nastavak)

Nematerijalna sredstva u iznosu od EUR 436 sastoje se od: kompjuterskih programa (softvera) u iznosu od EUR 304 hiljada i ostalih nematerijalnih sredstava u iznosu od EUR 132 hiljada. Ostala nematerijalna sredstva, u najvećem dijelu sastoje se od Visa International licence čija je sadašnja vrijednost na 31.decembar 2017.godine EUR 125 hiljada.

18. OSTALA POSLOVNA POTRAŽIVANJA

U hiljadama EUR	2017.	2016.
Unaprijed plaćeni troškovi	55	54
Potraživanja od Poreske uprave	8	6
Zalihe plastike za kartice	18	-
Potraživanja od fondova (porodiljsko odsustvo)	7	-
Potraživanja od zaposlenih	1	2
Potraživanja za naknade za platni promet	1	-
Ostala potraživanja	6	-
	96	62

19. DEPOZITI KLIJENATA

U hiljadama EUR	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Depoziti po viđenju:		
- privredna društva u privatnom vlasništvu	3.400	226
- privredna društva u državnom vlasništvu	5	-
- Vlada Crne Gore	1.509	-
- preduzetnici	10	3
- osiguravajuća društva	10	-
- neprofitne organizacije	-	11
- fizička lica	373	134
	5.307	374
Kratkoročni depoziti:		
- privredna društva u privatnom vlasništvu	134	-
- osiguravajuća društva	100	-
- fizička lica	162	125
	396	125
Dugoročni depoziti:		
- privredna društva u privatnom vlasništvu	1.304	-
- privredna društva u državnom vlasništvu	3.100	-
- Vlada Crne Gore	2.000	-
- fizička lica	1.000	168
	7.404	168
	13.107	667
<i>Obaveze za kamate i ostala pasiva</i>		
Vremenska razgraničenja: obračunata kamata na depozite	20	1
	20	1
	13.127	668

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA 31. DECEMBAR 2017.GODINE

19. DEPOZITI KLIJENATA (nastavak)

Na depozite po viđenju fizičkih lica ne obračunava se kamata, dok je na avista depozite pravnih lica odobrena kamata u rasponu 0,15% do 0,2%. Kratkoročno i dugoročno oročeni depoziti fizičkih lica u EUR su deponovani uz kamatnu stopu u rasponu od 1,4% do 3,2% godišnje, dok se za pravna lica kreće od 0,2% do 2,2%.

20. POZAJMLJENA SREDSTVA OD OSTALIH KLIJENATA

Obaveze za pozajmljena sredstva od ostalih klijenata predstavljaju obaveze prema domaćim kreditorima i odnose se na pozajmljena sredstva od Investiciono Razvojnog Fonda koja se odobravaju Banci za finansiranje odobrenih projekata od strane fonda, pri čemu Banka zaračunava svoju maržu za preuzimanje kreditnog rizika. Ove obaveze na 31. decembar 2017 sastoje se od jednog kreditnih zaduženja prema Fondu od EUR 81 hiljada.

U hiljadama EUR

Odobreni iznos	Datum odobrenja	Datum dospijeća	Kamatna stopa	Stanje na 31.decembar 2017
84	19.09.2017	30.09.2021	1,50%	81

21. REZERVE

Rezerve se u cjelosti odnose na rezervisanja za naknade zaposlenima u iznosu EUR 14 hiljadu sa stanjem na dan 31. Decembra 2017. Godine i predstavljaju sadašnju vrijednost očekivanih budućih isplata zaposlenima po osnovu otpremnina za odlazak u penziju nakon ispunjenja uslova,

22. OSTALE OBAVEZE

U hiljadama EUR	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Obaveze prema dobavljačima u zemlji	128	150
Obaveze prema dobavljačima u inostranstvu	3	17
Obračunate obaveze za neiskorišćene dane godišnjeg odmora	27	24
Obračunati troškovi	21	55
Ostale obaveze	-	2
	179	248

23. KAPITAL

Na dan 31. decembra 2017. godine akcijski kapital Banke čini 299.511.761 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrijednosti EUR 0,04.

Vlasnička struktura Banke na dan 31. decembra 2017. godine je sljedeća:

Ime i prezime/naziv kompanije	31. decembar 2017.		
	broj akcija	Iznos u EUR	% učešća
Azmont Investments d.o.o., Herceg Novi	299.511.761	11.980.470,44	100,00%
	299.511.761	11.980.470,44	100,00%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA 31. DECEMBAR 2017.GODINE**24. USAGLAŠENOST SA PROPISIMA CBCG**

U skladu sa propisima Centralne banke Crne Gore, Banka je obavezna da održava minimalan stepen adekvatnosti kapitala od 10%. Banka je dužna da obim svog poslovanja uskladi sa propisanim pokazateljima, odnosno da obim i strukturu svojih rizičnih plasmana uskladi sa Zakonom o bankama (Sl. list RCG" br. 17/08, 44/10, 40/11, 73/17) i propisima Centralne banke Crne Gore.

Koeficijent solventnosti Banke je na dan 31. decembra 2017.godine iznosio 81,92% (31. decembra 2016. godine: 325,94%).

Na 31. decembar 2017,. godine nivo sopstvenih sredstva Banke je iznad propisanog minimuma od EUR 5.000 hiljada i iznosi EUR 8.689 hiljade (31. decembar 2016 EUR 10.304 hiljade).

Zakon o bankama („Sl. list CG“ br. 17/2008, 44/2010 i 40/2011, 73/2017) definiše minimalni iznos novčanog kapitala banke u vrijednosti od EUR 5 miliona.

Na dan 31. decembra 2017. godine novčani kapital Banke je iznad propisanog minimuma.

25. VANBILANSNA EVIDENCIJA

U hiljadama EUR	31.decembar 2017.	31.decembar 2016.
Rizična vanbilasna aktiva		
Neopozive obaveze za davanje kredita	990	4
Izdate garancije	159	1
	1.149	5
Ostala vanbilansna evidencija		
Kolaterali po osnovu potraživanja	14.408	2.199
	15.557	2.204

25. VANBILANSNA EVIDENCIJA (nastavak)

U skladu sa Odlukom Centralne banke Crne Gore o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom u bankama („Sl. list RCG“, br. 22/12, 55/12 i 57/2013) potraživanja se iz bilansa banke prenose u internu evidenciju ako banka u postupku naplate potraživanja ocijeni da vrijednost potraživanja mjerena po amortizacionoj vrijednosti neće biti nadoknađena i da su ispunjeni uslovi za prestanak priznavanja finansijskog sredstva, što uključuje i sljedeće slučajeve:

- 1) za neobezbijeđeno potraživanje:
 - kada je nad dužnikom otvoren stečajni postupak koji traje duže od jedne godine, ili
 - ako dužnik kasni sa plaćanjem duže od dvije godine;
- 2) za obezbijeđeno potraživanje, kada dužnik kasni sa plaćanjem duže od četiri godine, odnosno ako banka u tom periodu nije primila nijednu uplatu od realizacije kolaterala.

U skladu sa važećom regulativom Banka na dan 31. decembar 2017. godine nema potraživanja koja su isknjižena iz bilansne evidencije.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA 31. DECEMBAR 2017.GODINE

26. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Lica povezana sa Bankom su akcionari Banke, predstavnici rukovodstva i zaposleni Banke.

U hiljadama EUR

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
<i>Kredit:</i>		
- ADC d.o.o.	1.600	-
- krediti fizičkim licima - zaposleni Banke	256	168
Ukupno potraživanja:	1.856	168
Obaveze		
<i>Avista depoziti:</i>		
- Azmont investments	261	-
- ADC	2	-
- depoziti fizičkih lica - zaposleni Banke	137	112
<i>Oročeni depoziti:</i>		
- Azmont investments	800	
- depoziti fizičkih lica - zaposleni Banke	104	28
Obaveze za obračunatu kamatu na depozite	1	-
Obaveze prema dobavljačima - Azmont investment	98	83
Ukupno obaveze	1.403	223
Potraživanja/(obaveze), neto	453	(55)

Kreditni zaposlenima se odnose na odobrene kratkoročne i dugoročne kredite sa kamatnim stopama u rasponu od 4,50% do 9,95% na godišnjem nivou.

Na 31.decembar 2017.godine nema stavki u vanbilansnoj evidenciji koje se odnose na odnose sa povezanim licima.

Prihodi i rashodi nastali iz transakcija sa povezanim licima u toku 2017. godine i 2016. godine su sljedeći:

U hiljadama EUR

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
<i>Prihodi od kamate:</i>		
- ADC d.o.o.	70	-
- zaposleni Banke	13	2
<i>Prihodi od naknada:</i>		
- Azmont investments - platni promet	2	-
- ADC - za odobravanje kredita	2	-
Ukupno prihodi:	87	2
<i>Troškovi kamate:</i>		
- Azmont investments	1	-
- zaposleni Banke	1	-
Ukupno rashodi:	2	-
Prihodi, neto	85	2

Naknade višem rukovodstvu po osnovu bruto zarada i naknada u 2017. godini iznose EUR 215 hiljada (2016.godine, EUR 160 hiljada).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA 31. DECEMBAR 2017.GODINE

27. SUDSKI SPOROVI

Na dan 31. decembra 2017. godine nije bilo sudskih sporova koji se vode protiv Banke od strane pravnih i fizičkih lica.

Banka na 31. decembar 2017. godine ne vodi postupak protiv nijednog pravnog ili fizička lica.

28. OPERATIVNI LIZING

Ugovori o operativnom lizingu, sa ugovorenim periodom zakupa, odnose se na uzimanje u zakup poslovnih i stambenih prostora. Banka nema opciju da poslovni prostor uzet u zakup kupi po isteku perioda zakupa.

U toku 2017. godine, trošak zakupa je iznosio EUR 108 hiljada. (napomena 9)

Zakupi poslovnih i stambenih prostora predstavljaju preuzete obaveze za period od 1 do 3 godine.

Preuzete obaveze po ugovorima o operativnom lizingu poslovnih i stambenih prostora do datuma bilansa stanja koje nisu iskazane u finansijskim izvještajima su sljedeće:

U hiljadama EUR	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Ugovorene obaveze do 1 godine	102	92
Ugovorene obaveze od 1 do 5 godina	22	106
	124	198

29. ZARADA PO AKCIJI

Osnovna zarada po akciji izračunava se dijeljenjem godišnje neto dobiti koja pripada vlasnicima običnih akcija sa ponderisanim prosečnim brojem običnih akcija koje su bile u opticaju tokom perioda.

	2017.	2016.
Neto profit (u hiljadama EUR)	(1.564)	(1.227)
Prosječan ponderisani broj akcija	299.511.761	299.511.761
Zarada/(gubitak) po akciji u EUR	(0,005)	(0,004)

30. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični kursevi valuta koji su korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u EUR na dan 31. decembar 2017. godine i 2016. godine bili su:

	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
USD	0,8338	0,9487
CHF	0,8546	0,9312
GBP	1,1271	1,1680

31. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nakon datuma bilansa stanja nije bilo događaja koji bi mogli imati uticaja na finansijsko stanje i rezultate poslovanja prikazane u finansijskim izvještajima za godinu završenu na dan 31. decembra 2017. godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA 31. DECEMBAR 2017.GODINE**32. OPŠTI PODACI O BANCI**

U skladu sa Odlukom o sadržaju, rokovima i načinu sačinjavanja i dostavljanja finansijskih izvještaja banaka ("Sl. list CG", br. 15/2012 i 18/2013) opšti podaci o Banci su prezentirani kako slijedi:

Naziv Banke: Nova banka AD, Podgorica;
Adresa: Marka Miljanova br.46, 81000 Podgorica;
Matični broj: 03087158
Telefon/Fax: Tel: + 382 (0)20 680 951
Adresa internet stranice: <http://www.novabanka.me>
Adresa elektronske pošte: office@novabanka.me

Banka na 31.decembar 2017. godine ima centralu i 1 filijala.

Broj zaposlenih na dan 31. decembar 2017. godine je 27 (31. decembar 2016. godine - 25 zaposlenih).

Žiro račun: 907-58001-38

Centralnoj banci Crne Gore je 30. novembra 2015. godine dostavljen zahtjev za izdavanje dozvole za rad Nove banke AD Podgorica.

Nova banka AD je upisana u Centralni Registar Privrednih Subjekata pod brojem 4-0009471.

Centralna banka Crne Gore je 26. februara 2016. godine izdala dozvolu za rad Banke.

Nova banka AD Podgorica počela je sa radom 8. juna 2016. godine.

Podaci o predsjedniku i članovima odbora direktora:

	Ime i prezime	Podaci o prebivalištu Mjesto	Adresa (ulica i broj)
1. Predsjednik	Ahmet Erentok	Turska	Beykoz Konaklar Villa, A24 194, Istanbul
2. član	Rashad Aliyev	Azerbejdžan	N.Narimanov District, Baku
3. član	Rashad Rasullu	Azerbejdžan	Bahruz Nuriyev 79, Baku
4. član	Gorhmaz Aghayev	Azerbejdžan	Neapol 5, Baku
5. član	Ana Ivanović	Crna Gora	II crnogorskog bataljona br 2E, Podgorica

Banka je 100% u vlasništvu kompanije Azmont Investments d.o.o., Herceg Novi.

Revizorska kuća koja je izvršila reviziju finansijskih izvještaja za 2017. godinu: Ernst&Young Montenegro d.o.o., Podgorica, Serdara Jola Piletića 2A 81000 Podgorica, Crna Gora.

Knjigovodstvena vrijednost akcija na dan 31. decembar 2017. godine iznosi EUR 0,04 po akciji.

Isplate dividende u 2017. godini nije bilo.